

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Μακροῦ ἀπ' τὸν Παρθενῶνα
τὸ νέο προσκυνοῦν Θεό,
μιὰ νύχτα τοῦ χειμῶνα
'στὸ σπύλαιο τὸ σκοτεινό.

Μακροῦ ἀπὸ τὰ παλάτια
μέσα σὲ φάτνη ταπεινή,
ξανοίγουνε τὰ μάτια
τὸ θεῖο μας τὸ λυτρωτή.

Μιὰ νύχτα τοῦ χειμῶνα
δείχνεται ἀκόμη πὸ λαμπρό,
κι' ἀπὸ τὸν Παρθενῶνα
τὸ σπύλαιο τὸ ταπεινό.

Καὶ λάμπουνε 'ς τὰ μάτια,
'μπροστὰ 'ς τὸ θεῖο λυτρωτή,
νίας Αὐγῆς παλάτια
μέσα σὲ φάτνη ταπεινή!

X. ΒΑΡΛΕΝΤΗΣ

Η ΜΟΝΗ ΕΛΠΙΣ

'Ο σήμερονγεννόμενος. 'Ο Ἰησοῦς Χριστός. 'Η ὑψίστη,
ἡ ὑπερτάτη, ἡ φιλοσοφικωτάτη Προσωποποίησης. Τῆς Ἀ-
γάπης, τοῦ Ἐλέους, τῆς Ἰσότητος, τοῦ Οἰκτιρμοῦ.

'Ο Θεὸς τῶν πικρῶν, τῶν καμνόντων, τῶν τυ-
ραννομένων, τῶν πεινόντων.

'Ο Θεὸς τῆς κόρης, ἥτις ἀπὸ τῆς πρωίας μέχρι τοῦ
μεσονυκτίου σκυμμένη 'στὸ βελόνι της ἐξαντλεῖ τὰ μά-
τια της.

'Ο Θεὸς τοῦ ἐργάτου, ὅστις ἡμίγυμος 'στὰ βάρη ὑ-
γρῶν μεταλλείων κερδίζει μὲ σταγόνας αἵματος τὸ ψωμί
τῆς οἰκογενείας του.

'Ο Θεὸς τῆς χήρας ἥτις μὲ δωδεκάωρον ἐργασίαν
ζητεῖ γὰ θρέψη τὰ ὄρφανά της.

'Ο Θεὸς τῶν δυστυχῶν, οὗς τὸ χρῆμα, ὁ χρυσὸς ἐκ-
μεταλλεύεται.

'Ο Θεὸς τῶν ἠττημένων.

Πρὸς αὐτὸν ἡ πολιτισμένη, ἡ δικτατορικῶς ἀνεπτυγ-
μένη ἀνθρωπότης ἀνατείνει τὰς χεῖράς της, ἐκπέμπει τὴν
γοερὰν κραυγὴν της.

Πρὸς αὐτὸν καὶ ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες, οἵτινες εἶδομεν τὰ
ὄπλα μας κατηγρυμμένα, τὴν χώραν μας λεηλατουμένην,
τὸ μέλλον μας σκοτεινὸν καὶ ἀβέβχιον.

Ἀναπέμπομεν τὴν ἐνθερμοτάτην τῶν παρακλήσεων.

Ἰησοῦ, γλυκύτατε καὶ ὑψίστε τῶν Δυστυχῶν Προστά-
τα, Σὺ ὅστις τὴν ὑπερτάτην τῶν τιμῶν ἀπένειμες εἰς
τοὺς προγόνους μας τὴν φιλοσοφίαν τῶν εὐμενῶς προσι-
δῶν καὶ τὴν γλώσσάν των μεταχειρισθεῖς πρὸς διέδοσιν
τοῦ θεῖου Εὐαγγελίου Σου.

Σὺ, ῥίψον οἰκτίρμον βλέμμα ἐπὶ τοῦ δυστυχῆσαντος
'Ἐθνους μας.

Καὶ γενοῦ ἴλεως ἡμῖν.

Πρῶτοι εἰς Σὲ ἐπιστεύταμεν, πρῶτοι τὰ ῥήματά Σου
εὐηγγελίσθημεν.

'Ω! πανοικτίρμων Θεέ τοῦ Ἐλέους!

Γενοῦ ἡμῖν ἴλεως!

N. I. ΣΠΑΝΔΩΝΗΣ

Ο ΘΕΟΣ ΒΡΕΦΟΣ

Οὔτε τὰς ἐντολάς τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς, οὔτε τὰ δόγ-
ματα τοῦ Εὐαγγελίου βλέπω εἰς τὴν μορφήν τοῦ βρέ-
φους Ἰησοῦ ἐν τῇ φάτνῃ. Ἐν τῷ γλυκῷ πρόσωπόν του δὲν
ἐμπνέει φόβον. Ὑπὲρ τὸν φόβον λαλεῖ ἀγάπην. Καὶ ὑπὲρ
τὴν ἀγάπην λαλεῖ ἐλπίδα.

'Η ἐλπίς ἡ κλεισθεῖσα εἰς τὸν πῖθον τῆς Πανδώρας
ἐτέθη ὑπὸ τῆς Παρθένου καὶ ὠνομάσθη Χριστός!

'Ἐλπίζε! —λέγει τὸ θεῖον μειδιάμα του.

Συζητοῦν περὶ τῆς θρησκείας τοῦ μέλλοντος;

Δικτὶ δὲν ἀτενίζουν τὸν Ἰησοῦν παιδίον;

Καὶ τῶν σοφωτάτων καὶ τῶν ἐκκεντριωτάτων αἱ ἀν-
τιλογίαι ὑποχωροῦν πρὸ τοῦ μειδιάματος τοῦ βρέφους.

'Ο Θεὸς βρέφος! Ἡ θρησκεία τοῦ μειδιάματος, τὸ
μειδιάμα τῆς ἐλπίδος. Ἐχει καὶ θὰ ἔχη ποτὲ ἄλλου
Θεοῦ ἀνάγκην ὁ κόσμος;

ΕΜΜ. ΡΕΠΟΥΑΝΣ

ΣΤΙΓΜΑΙ ΕΥΔΑΙΜΟΝΙΑΣ!

(Σελίς ἐκ τοῦ Ἡμερολογίου μου)

Τῇ Κυρίᾳ...

Τὴν ἐνθυμούμαι εἰσέτι...

Μετὰ τὸ εὐμηκεῖς καὶ ραδινόν τῆς ἀνάστημα, μετὰ τὸ περιχαρὲς καὶ ἐράσμιον πρόσωπόν τῆς, τὸ ὅποιον ἡ ροδίνη χροιά καθίστα ἐπὶ μᾶλλον ἀνθηρόν· μετὰ τοὺς ρευθώδεις καὶ περιπαθείας πλήρεις ὀφθαλμούς, μετὰ τὰ χεῖλη τῆς τὰ εὐγχαρμῶν, τὰ ὅποια ὁσάκις ἐμειδίωον παρουσιάζον δύο σειρὰς ὀδόντων λευκῶν ὡς τὸ γάλα.

Ἐφόρει ἐσθῆτα, τῆς ὁποίας τὸ χρώμα — ὡς λέγουσιν οἱ φιλόσοφοι — ἀρμόζει καὶ εἰς τὴν ἀνοιξιν τῆς νεότητος, καὶ εἰς τὸ φθινόπωρον, καὶ εἰς τὸν χειμῶνα τῆς ζωῆς.

Ἡ κόμη τῆς ἡ ξανθὴ περιβάλλουσα ἐν ποστρύχιος πλουσίως τὸ ὠραῖόν τῆς μέτωπον, ἐπεκαλύπτετο ὑπὸ τοῦ ἐκ βυσινόχρου βελούδου καπελίνου τῆς.

Θελκτικὴ δὲ καὶ ἀπερίττος ἀγνότης ἠκτινοβόλει, εὐφροσύνης ἐπὶ τῆς καλλονῆς ἐκείνης ἐπαυθίζουσα.

Ἐπροχωρεῖ μετὰ βᾶδισμα ἀμέριμον καὶ ἑλαφρόν, στηριζομένη ἐπὶ τοῦ βραχίονος ἀνδρὸς ἐξηκονταετοῦς περίπου, κοντοῦ ἀναστήματος, μετὰ ὀφθαλμούς φαιούς, καὶ μετὰ σκληρὰς βαναυσότητος ἐκφρασιν.

Μετ' ὀλίγον ἐστραμάτησαν ἐν τῇ πλατείᾳ ἐνὸς κερφονεῖου ὅπου ἐκλήθησαν καὶ ἐγὼ μετὰ τινος φίλου μου καὶ ἐκάθησαν.

Ἦτο ἡ δευτέρη φορά καθ' ἣν τὴν ἐβλεπον, καὶ μοὶ ἐφάνη ἀσυγκρίτως τῆς πρώτης θελκτικώτερον!

Ἐἶχε μάγον γοητεῖαν, ἥτις ἠμαλτώτιζε πλειότερον τοῦ οὐρανίου κάλλους τῆς.

Παρεκάλεσα τὸν φίλον μου — ὅστις πάνυ προθύμως — καὶ ἐπλησίασαμεν αὐτοὺς ἐπιφυλακτικῶς ὅμως, ἵνα μὴ ἀντιληφθῇ τοῦτο ὁ ὑποτιθέμενος πατήρ. Ἐζήτησα ἐφημερίδα καὶ προσεποιήθη ὅτι ἀνεγίνωσκον τὰ νέα τῆς ἡμέρας, ἐν ᾧ πραγματικὴ τὴν στιγμὴν ἐκείνην προσεπάθον νὰ εἰσδύσω — εἰ δυνατόν — εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας Ἐκείνης...

Ἐκαθήμην ἀπέναντί τῆς ἐπὶ ὦραν ἀρετήν, καὶ τὸ μόνον τὸ ὅποιον ἐπεθύμουν ἀνυπομότως. ἦτο νὰ ἀκούσω τὴν φωνὴν τῆς ἂν καὶ οὐδόλως ἀμφεβλάλλον ὅτι καὶ αὕτη θὰ ἦτο ἀνάλογος τῆς παρθενικῆς ἐκείνης γλυκύτητος.

Ἀλλὰ ματαίως!

Οὐδεμίαν λέξις ἐξέφυγεν ἀπὸ τὸ λεπτόχειλον καὶ ροδορφὰς στόμα τῆς! Ἐκάθητο μετὰ τοὺς ὀφθαλμούς ἀπλανεῖς ἐπὶ τοῦ ἰδρύου, ἐν ᾧ οἱ μικροὶ τῆς δάκτυλοι ἐπικίζον ἡρέμα μετὰ τὰς λευκὰς χεῖρας τῆς.

Ἐκείνος δὲ ἐξηπλωμένος μακκρῶς ἐπὶ τοῦ καθίσματος ἐξέπεμπεν ἐκ τοῦ μεγάλου στόματός του παχέας τολύπας κηπουῦ, καὶ ἐφαίνετο ἐν πεζῇ ἀμεριμνησίᾳ ἀπολαύων.

Παρήλθεν ἡμίσεια ὦρα καὶ κατόρθωσα νὰ τύχω ἐνὸς βλέμματός!

Ὡ! τί βλέμμα ἦτον ἐκεῖνο!

Ὁμολογῶ ὅτι δὲν ἀντέσχον πρὸ τῶν ἠδουπαθῶν ἀκτινῶν, τὰς ὁποίας ἐξηκόντισαν οἱ μεγάλοι ὀφθαλμοὶ τῆς!

Πλὴν ὅμως τὸ βλέμμα ἐκεῖνο δὲν μοὶ ἀνήκεν ἦτο ὁλόως τυχεῖον καὶ ἀδιάφορον. Προσεπάθησα καὶ ἕτερον νὰ ἐπιτύχω, ἀλλὰ τὰ ζηλότυπα, τὰ ὑποπτα βλέμματὰ Ἐκείνου, μετὰ ἠνάγκασαν καὶ πάλιν νὰ ἐνθυμηθῶ τὴν ἐ-

φημερίδα, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς ὁποίας ἤμην πως ἀσφαλής!

Ἐν τούτοις τὴν παρέτήρουν, ἀλλ' Ἐκείνη πάντοτε μελαγχολικὴ καὶ κατηφής...

Αἶφνης ἐν τῷ μέσῳ τῶν θεῶν ὄνειροπολημάτων μου βραχνῶδες ἀκούεται: «νὰ πηγαίνωμεν σπῆτι, Κλαίρη, καιρὸς εἶνε». Ἠγέρθησαν ἀμφότεροι καὶ ἀφ' οὗ ἐστηρίχθη Ἐκείνη καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ βραχίονός του ἀπεμακρύνοντο.

Τῆς περιστάσεως δ' οὕτω δοθείσης, ἐπωφελήθηον φυσικά, καὶ ἀφ' οὗ ἐδικαιολογήθη ἐἰς τὸν φίλον μου ἐπέσπευσα τὸ βῆμά μου.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ ἡμέρα ἔκλινε πρὸς τὴν δύσιν τῆς, καὶ δὲν ἠδύναντο ὡς ἐκ τούτου καλῶς νὰ μετὰ διακρίνωσιν. Τὴν ἠκολούθουν ἐκπληττόμενος πάντοτε, θελγόμενος καὶ ἀποθημαζῶν τὴν τελείαν χάριν τοῦ ἀγαλλματώδους σώματός τῆς.

Δὲν εἶχομεν ὅμως φθάσει ἔως τὸ ἄκρον τῆς ὁδοῦ, ὅτε αἶφνης δύο μικρὰ χαριτωμένα παιδάκια ἀφῆθησαν τῶν χειρῶν τῆς τροφῶν καὶ ἐρρίφθησαν περιχαρῆ ἐπάνω των ψελλίζοντα συγχρόνως τὰς λέξεις: μπαμπά, μαμά!

Ἐμεινα ἐκπληκτός! Ὡ! εἶπον ὥστε εἶναι ὑπανδρευμένη! Καὶ ἕνα ρίγος φοβερὸν μετὰ περιέχυσεν.

Αἱ λέξεις ἐκείναι μετὰ ἀπέσπασαν ἀποτόμως ἐκ τῶν γλυκυτέρων ὄνειρων μου, ἐκ τοῦ παρδεισίου ἐκεῖνου, τὸν ὅποιον ἐνθουσιῶν ἀνέπλεττον ἐν τῷ χρυσῷ τῆς φαντασίας μου κόσμῳ, Ἐκ τοῦ ὕψους τῆς χαρᾶς κατέπιπτον εἰς τὸ βάραθρον τῆς ἀπελπισίας!

Ὅποια ὅμως ἀντίθεσις γονέων διελογίσθη μετὰ πικρίας...

Ἐν τούτοις στραματοῦν ἔμπροσθεν τῆς θύρας μιᾶς γωνιαίας οἰκίας. Ἄφ' οὗ ἄρρησε νὰ εἰσέλθῃ πρῶτος Ἐκείνος, στρέφει τότε πρὸς ἐμὲ Ἐκείνη τοὺς ὀφθαλμούς τῆς — διότι βεβαίως ὅλα τὰ εἶχεν ἀντιληφθῆ — μετὰ μετὰ πλῆρες μειλιχίότητος καὶ οἰκτου ἀλλά καὶ πικρὰς εἰρωνίας ὡς νὰ μοὶ ἔλεγε: εἰς μάτην αἱ τόσαι σου ἐλπίδες καὶ τὰ ὄνειρα τὰ ὅποια πρὸ ὀλίγου ἐδημιούργει ἡ εὐπετής φαντασία σου...

Καὶ συγχρόνως ἠκούσθη ὁ κτύπος τῆς κλεισθείσης θύρας, ἐπωδύνως ἀντηχήσας εἰς τὴν τρωθείσαν καρδίαν μου!

Ἐν τελείᾳ ἀθυμῶ καὶ θλίψω ἐπαυθίζον πάλιν εἰς τὸ κερφονεῖον, ἐνθα εὗρον τὸν φίλον μου ἀπερροφημένον ἐκ τῆς ἀναγνώσεως. Ἐκάθησα καὶ ἐπανέλαβον τὴν ἀνάγνωσιν, ἀφοῦ ἐννοεῖται ἡ προφανὴς ταραχὴ μου, τὸν ἠνάγκασε νὰ μοὶ ἀπευθύνῃ θερμὰ συλληπητήρια!

(1898)

ΤΑΚΗΣ Ν. ΚΟΝΟΡΘΟΣ

ΝΕΚΡΙΚΗ ΣΙΓΗ

Τοῦ κάκου ἕνα χαμόγελο
Ἐπὶ χεῖλη σου γυρεῖω,
κάποιο μυστήριον ἀδήγητο
Ἐπὶ τὴν ὄψιν του μαρτεῖω.

νέφη ἠστολίστη γι' ἀλλοτε,
σὲ μέγα ξένη πιά,
πιστὴ Ἐπὶ τὸν λόγιον σου
φυλάει τὰ μυστικά.

Μία γλώσσα ξένη σ' ἔμαθε
ποῦ τὴ μιλοῦν τὰ ἀστέρια
ἔτσι κ' ἐκεῖνα ἀμίλητα
φωτίζον τὰ αἰθέρια

Ἄχ' πῶς ἐκείνη ἦθελα
τὰ ξέρω, κ' ἔσταν κλαίω
τὸ ἀργυρῶ σου τὸν πόνο μου
τὰ τοῦθός σου πῶς θὰ λέω.

ΒΑΣΙΛ. ΜΕΝΤΖΕΛΙΔΗΣ

ΜΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ Κ. ΜΑΡΑΣΛΗ

Μία ἐκδοσις τοῦ κ. Μαρασλῆ ποῦ ἔχει κάποια ξεχωριστὴ χάρις καὶ μᾶς φέρνει κάποια συγκίνηση καὶ μᾶς ἐγγίζει, ἔτσι νὰ ποῦμε στὴν καρδίαν, εἶναι ἡ ἐκδοσις τῶν ποιημάτων τοῦ Στεφάνου Μαρτζώκη, καὶ ἡ ἐκδοσις αὐτὴ σὰ νὰ ξεχωρίζῃ ἀπὸ κάθε ἄλλη ἐκδοσις τοῦ κ. Μαρασλῆ. Τὴν στολιάζει ἡ χάρις καὶ μᾶς συγκινεῖ καὶ μᾶς κάνει ἐντύπωση, γιατί εἶναι μιὰ τιμὴ ποῦ γίνετα σ' ἕνα ποιητὴ μᾶς, σ' ἕνα κατὰ ποῦ βαστάει ἀπὸ μᾶς τοὺς ἰδίους, κατὰ ποῦ ἐθυζάζαμε σὰ γάλα, κατὰ ποῦ ρουφίξαμε σὰ δροσά, ὕστερα ἀπὸ μιὰν κούραση τῆς ζωῆς καὶ μιὰ διψῶν τέχνης, κατὰ ποῦ σὲ τόσους καύμους καὶ πόνους καὶ θλίψεις τὸ πῆραμε σὰ μαγιοδότανο, σὰν ἀντίλυπο καὶ σὰν ἀντίγλο καὶ ἄλλες φορές πάλι μεθυστικὸ κέρασμα ἀπὸ τὸ φεγγαλόλο χεῖρι μιᾶς βεργολιγερῆς κορασίδας τὸ πῆραμε ἀπάνω στῆς χερᾶς μᾶς. Καὶ γι' αὐτὸ ἡ ἐκδοσις αὐτὴ τοῦ κ. Μαρασλῆ μᾶς ἐγγίζει ἔτσι στὴν ψυχὴν, ὅπως θὰ μᾶς ἐγγίξῃ κατὰ ἔργο σημερινῶ μᾶς ἀληθινῶ ποιητῆ.

Ὅσον εὐεργετικὰ καὶ πατριωτικὰ καὶ ἂν εἶναι οἱ ἄλλοι ἐκδόσεις τοῦ κ. Μαρασλῆ, δὲ μᾶς κάνουν μιὰ τέτοια ἐντύπωση, ἂν ἐξαίρεσης δύο τρεῖς, ὅπως εἶνε τὸ λεξικὸ τοῦ μακκρίτη Κουμκουόδη, γιατί κάθε τόσο ἐδῶ στὴν Ἀθήναν παρόμοιες σχεδὸν ἐκδόσεις, δηλαδὴ μεταφράσεις ξένων συγγραφέων γίνονται ἀπὸ διαφόρους ἐκδότας, οἱ ὅποιοι κινιῶνται εἰς τοῦτο, μόνο καὶ μόνο γιὰ τὸν πῆρα, καὶ ὅχι ἀπὸ τὰ τρισευγενικότατα αἰσθηματὰ τοῦ κ. Μαρασλῆ, ποῦ γεννοῦν τὴν προθυμίαν γιὰ κάθε θυσίαν. Ἄς μὴ θεωρηθῶν βραχεῖα τὰ λόγια μου αὐτὰ, μοῦ φαίνεται πῶς μιλάω τὴν ἀλήθειαν. Ὁ κ. Μαρασλῆς ἄς μὴν ἀκούῃ πολὺ, πολὺ, τοὺς δασκάλους. Οἱ δάσκαλοι πάντα δάσκα-

λοι ἐσταθῆκαν. Μὴν τοὺς βγάνατε ἀπὸ τὰ μαθήματά τους, ἀπὸ τὴν τάξιν τους, τὴν γραμματικὴν καὶ τὸ συνταχτικόν. Πρέπει νὰ ξέρῃ ὁ κ. Μαρασλῆς πῶς μᾶς στὴ νεογέννητὴ μᾶς φιλολογία βρίσκονται κάμποσα ἔργα παρορηγμένα καὶ ἀγνωστα ἀκόμα, ποῦ ἡ ἐκδοσις τους θὰ ἦταν καὶ μεγάλη τιμὴ στὸν κ. Μαρασλῆ καὶ γιὰ τὸν τόπο μᾶς κόσμημα καὶ ἀκούχημ ἀκόμα.

Ἡ νεογέννητὴ μᾶς φιλολογία δὲν εἶναι βέβαια, ὅπως τὴν προσταίνομεν οἱ δασκάλοι καὶ ὅπως εἶπε καὶ ὁ κ. Ροιδῆς ἔτσι χωρὶς νὰ σκεφθῇ, μπόσια, μπόσια, πῶς δὲν ὑπάρχει ἐθνικὴ φιλολογία ἐν Ἑλλάδι καὶ οὔτε εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ ἐπὶ τοῦ παρόντος, διότι δὲν ἔχομεν ὀνόματα σὰν τῆς Στουάρτ καὶ μεσαιωνικοὺς μαῦρους πύργους κ' ἐγὼ δὲν ξέρω τί ἄλλα εἶπεν ἀκόμα. Καὶ ὠμίλησεν ἔτσι ὁ κ. Ροιδῆς βρίσκοντας τὸ πάτημα ἀπάνω στὴ λέξη ἐθνικὴ φιλολογία καὶ στὴν ἐξήγησιν ποῦ δίνουν στὴ λέξη αὐτὴ μερικοὶ στενοκέφαλοι.

Καὶ ὠμίλησεν ἔτσι ὁ κ. Ροιδῆς σὰ νὰ μὴν εἶχε καμμιὰν ἰδέαν τῆς ἐξελίξεως καὶ τῆς προόδου τῆς τέχνης, σὰ νὰ μὴν εἶχεν ἰδέαν τῆς σημερινῆς μορφῆς τῆς τέχνης, τῆς φιλοσοφικῆς, τῆς συμβολικῆς, τῆς κοσμοπολιτικῆς, σὰ νὰ ποῦμε τῆς παγκοσμίας καὶ διεθνούς.

Ἡ φιλολογία μᾶς εἶναι νεογέννητη καὶ εἶναι ξεπεταροῦδι, μὰ γι' αὐτὸ ἴσα, ἴσα, εἶναι ἕνας λόγος περισσύτερος ποῦ ἔχει ἀνάγκη μεγαλειότερης προστασίας, γιατί ὅταν εἶχε μεγαλωσθῆ τόσον ποῦ νὰ μπορῇ καὶ μοναχῆ τῆς νὰ ζῇ, ἡ καλῆτερα νὰ ποῦμε, ἂν ὑπῆρχε μεγαλειότερο περιβάλλον καὶ δὲν εἶχε τὸ σημερινὸ στενὸν ὀρίζοντα, τότε δὲ θὰ εἶχεν ἀνάγκη ἀπὸ κανένα. Γώρα εἶναι ποῦ χρειάζεται ἕνας Μαικήνας καὶ ὁ κ. Μαρασλῆς τοῦ ἀξίζει νὰ ζηλέψῃ μιὰ τέτοια δόξα καὶ νὰ γίνῃ τὸ στήριγμα αὐτῶν, ποῦ παλεύουν στὴ ζωὴν καὶ ποῦ τοὺς εὐλόγησεν ἡ τέχνη καὶ νὰ φωνῇ πατέρας σὲ τόσα ὀρφανέματα τῆς τέχνης παιδιὰ, ποῦναι λησμονημένα καὶ ἀπορηγμένα, θαμμένα καὶ ἀθαφτα, σὲ σκόρπια φύλλα στὸς πέντε δρόμους κ' ἀπ' τοὺς ἀνέμους πηγεμένα ἐδῶ κ' ἐκεῖ.

Ἄς θυμηθῇ ὁ κ. Μαρασλῆς τὰ λόγια ἐνοῦ ξένου μεγάλου, φιλέλληνα, τοῦ Σατωβριάνδου, ποῦ τὰ εἶπε σὰν ἦρθε καὶ εἶδε τὸν τόπον μᾶς, καὶ ἄς μὴ παραξενευθῇ ὁ κ. Μαρασλῆς τὴν ἀκούσῃ, πῶς τὰ ἴδια αὐτὰ λόγια τοῦ Σατωβριάνδου, ὁ πολὺς Ροιδῆς τὰ μεταχειρίστηκε γιὰ τὸ συμπέρασμα τῆς οἰμίας, ποῦ ἔκανε ἐδῶ καὶ εἰκοσι χρόνια γιὰ τὴν φιλολογία μᾶς, γιὰ τὴν ὁποία σήμερον λέει, πῶς οὔτε εἶνε δυνατό νὰ ὑπάρξῃ. Ἀντιγράφω ἐδῶ τὰ ἴδια λόγια τοῦ Σατωβριάνδου ἀπὸ τὴν τότε κριτικὴν τοῦ κ. Ροιδῆ.

Ὁ μεγάλος φιλέλληνας ἔγραφε μ' ὅλην τὴν ἐλεεινὴν κατὰστασιν τῆς σκληρωμένης τότε πατρίδας μᾶς. «Νομίζω μολταῦτα πῶς ἀκόμα πολλὴ μεγαλοφυΐα κρύβεται σ' αὐτὸ τὸν τόπο καὶ πῶς ἀπὸ τοὺς κόρφους του θὰ βγοῦν μιὰ μέρα καὶ πάλιν οἱ διδάσκαλοι τῆς Δύσης». Ἐμεῖς γιὰ νὰ μιλήσωμε πρακτικώτερα δὲν παραδεχόμεθα ὅλα τὰ λόγια τοῦ ξένου σοφοῦ καὶ πνίγουμε κάθε ἐνθουσιασμό μᾶς ἄκαίρο, ἀλλὰ δὲν μποροῦμε νὰ μὴν ἔχομεν ἐλπίδες καὶ σεβασμὸν γιὰ τὴν πατρίδα μᾶς ποῦ εἶναι καὶ ἡ πατρίδα τῆς καλλιτεχνίας καὶ νὰ μὴν ἔχομε συναισθησὴν τοῦ καλοῦ ποῦ κλεῖ μᾶς τῆς ὅσο καὶ ἐλάχιστο ἂν εἶναι τοῦτο.

Εὐχόμεθα νὰ ἐκκαλοῦσθῃ τὸ ἔργον ὁ κ. Μαρασλῆς ποῦ ἄρχισε μετὰ τὰ ποιήματὰ τοῦ Στεφάνου Μαρτζώκη καὶ θὰ τοῦ εἶναι μεγάλη ἡ τιμὴ καὶ πιστεύομεν καὶ ἐθνικὴ εὐγνωμοσύνη μιὰν ἡμέρα. X. ΒΑΡΑΕΝΤΗΣ

ΤΟ ΙΔΑΝΙΚΟ ΜΟΥ

Τῆ Κ. Α.

Κάτι σὰ στήθῃ μου ἔπλασα
Παρτοειρὸ, μεγάλο,
Καὶ τῆς καρδίᾳ τοῦ χάρισα
Τοὺς πλεῖο γλυκοὺς παλιούς,
Ποτὲ δὲν τὸ φανέρωσα
Εἰς σὲ κανέναν ἄλλο,
Καὶ τῶ κρυφὰ περιφανο
'Ατ' ὄλους τοὺς θνητούς.

Μὰ σὰ μιὰ μέρα ἐφάνηκε
Μπροστά μου ἐνσαρκωμένο,
'Αγροίκισα σὰ στήθῃ μου
Τῆς γῆς τὸ βογγετό.
Γιὰ κείνο τώρα φθείρωμαι,
Γιὰ κείνο ἐγὼ πεθαίνω
Καὶ τρέχω μὲν σὴν ἄβυσσο
Τοῦ τάφου τὰ κρυφτῶ.

3 Δεκεμβρίου 1900

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΟΡΦΗΣ

ΜΕΛΙΣΣΟΚΗΠΟΣ

(Κατὰ μετάφρασιν τοῦ κ. Πουλᾶκη)

Τὰ ὑστερὰ τοῦτα χρόνια, ἡ προσοχὴ τῶν μελισσοσυρ-
γῶν ποῦ ἔχουνε γῆς ἢ ποῦ νοικιάζουμε, ἐγύρισε στὸ φύ-
τεμα χόρτων ἢ δέντρων ποῦ κάνουνε μέλι. Ἄν δὲν ἀπο-
δείχτηκεν ἀκόμη πόσα φέρνει νὰ καλλιεργοῦν μερικὰ
φυτὰ μόνο γιὰ τὸ μέλι, ἐθεοαίωθηκεν πῶς μπορούνε νὰ
εὐγατίσουνε τὸ εἰσόδημα τῶν μελισσοκήπων των διαλέ-
γοντες γιὰ τὰ φτειασὰ λειβάδια τους τὰ χόρτα ἐκεῖνα
ποῦ χωρὶς νὰ εἶνε κατώτερα ἀπὸ τὰ ἄλλα γιὰ βοσκὴ
τῶν ζουδιῶν κάνουνε καὶ πολὺ μέλι. Ἔτσι ἀρχινήσανε
νὰ προτιμοῦνε τὸ ἄγριο τριφύλλι ἀπὸ τὸ συνειθισμένο ἢ
κόκκινο τριφύλλι. Ἀντὶς τὸ ζιζάνιο τῆς φραγῆς (ὄνοβρυ-
χίδα) (esparcette) μετὰ κόψη προτιμοῦν τὸ ἄλλο μετὰ
δύο κόψεις, ποῦ τὸ δεύτερο ἄθισμά της γίνεται τὸν καιρὸ
ποῦ δὲν εἶνε ἄλλη θροφὴ γιὰ τὰς μέλισσες (1). Στὸ Ἄλ-
γέρι ἔνα βιβλίον μεγάλης ἀξίας τοῦ Κυρ. J. Knill ἐτρά-
βηζε τώρα ὑστερὰ τὴν προσοχὴ τῶν Γάλλων ποῦ βρί-
σκοντ' ἐκεῖ στὴ μεγάλη ἀξία ποῦ ἔχει γιὰ βοσκὴ τὸ ἡδύ-
σαρον (sainfoin) τοῦ Ἀλιτζεριοῦ (ἡδύσαρον τὸ στεφανο-
νιαίον, Hedysarum coronarium) ἢ Σούλλα, χόρτα ποῦ
συγγενεῖ μετὰ τὸ ἡδύσαρον τῆς Ἐλβετίας (esparcette)
καὶ δίνει καθὼς αὕτη μέλι πολὺ λευκὸ καὶ πολὺ καλῆς
γεύσης. Τὸ Σούλλα, ποῦ βρίσκεται ἄγριο στὸ διάσελο
(ὄροπέδιον) τοῦ Ἀλιτζεριοῦ, σὲ 1200 μέτρα ὕψος, ἴσως
θὰ δώσῃ καλὰ ἀποτελέσματα σὲ μερικὰς νοτινὰς χώρας
τῆς Φραγκίας.

Μποροῦμε ἀκόμη νὰ σπείρωμε τὴν πρόστυχη γῆ, τοὺς
βάλτους, τὰς ἀκρες τῶν τράφων καὶ τῶν δρόμων μετὰ
(μελίλωτον λευκὸν), μετὰ βαλεριάννα, μετὰ (vdrge d' or),
μετὰ (agripaume) καὶ ἄλλα χορτάρια ποῦ κάνουνε μέλι.

(Ἀπόσπασμα)

(1) Δὲν πρέπει ὅμως νὰ λησμονοῦμε πως τὸ εἶδος ποῦ λέ-
γεται μετὰ δύο κόψεις περὶ δύσκολα πιάνει σὲ κάθε τόπο ἀπὸ τὸ
παλῶ εἶδος μετὰ μιὰ κόψη καὶ βατ' λιγώτερον καιρὸ.

Ο ΑΝΕΥ ΣΥΡΜΑΤΟΣ ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΣ

Μ' ὄλην τὴν ἀπικισιοδοξίαν τοῦ κ. Α. Δαμασκηνοῦ,
τοῦ ὁποίου τὴν ἐκ Παρισίων ἐπιστολὴν ἐδημοσιεύσαμεν
προχθές. φκίνεται ὅτι τὸ τηλεγραφικὸν μέλλον ἀνήκει εἰς
τὸν ἄνευ σύρματος τηλεγράφων.

Δὲν θὰ ὑπάρχῃ ἀνάγκη ἰδρύσεως διαμέσων τηλεγρα-
φικῶν σταθμῶν καὶ ἐπαναλήψεως τῶν τηλεγραφημάτων,
διότι ὡς ἐγράφομεν πρό τινων μηνῶν ὁ Ἴταλὸς ἐφευρέ-
της Γουακρίνης ἔχει ἐφευρετὴν τὸν «αὐτόματον ἐπανα-
ληπτήν» τοῦ χειριστηρίου τοῦ Μαρκόνι.

Πειράματα τοῦ αὐτομάτου τούτου ἐπαναληπτοῦ θὰ
ἐνεργηθοῦν κατ' αὐτὰς εἰς τὸ Βέλγιον. Τοποθετοῦνται
ἤδη τὰ σχετικὰ μηχανήματα εἰς μὲν τὰς Βρυξέλλας
ἐπὶ τῆς στήλης τοῦ «Κογκρέσου» ἔχουσας ὕψος 45 μέ-
τρων, εἰς δὲ τὴν Ἀμβέρσην ἐπὶ τοῦ κωδωνοστασίου τοῦ
ναοῦ τῆς Παναγίας. Ὁ ἐπαναληπτής θὰ τοποθετηθῇ εἰς
τὸ κωδωνοστάσιον τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ρομβάλδου τῆς
πόλεως Μελίν. Ἡ ἀπόστασις μεταξὺ Βρυξέλλων καὶ
Ἀμβέρσης εἶνε 44 χιλιομέτρων. Ἡ Μελίν κείται ἀκρι-
βῶς μεταξὺ τῶν δύο εἰρημένων πόλεων.

Ὁ Γουακρίνης ἐλπίζει ὅτι ὄχι μόνον θὰ τηλεγραφῆσῃ,
ἀλλὰ καὶ θὰ τηλεφωνῆσῃ ἄνευ σύρματος χάρις εἰς τὸν
ἐπαναληπτήν του μεταξὺ τῶν δύο πόλεων.

Ἄς ἀναμείνωμεν λοιπὸν τὸ ἀποτέλεσμα τῶν πειραμά-
των του. Σημειώνομεν μόνον ὅτι ὁ Γουακρίνης φρονεῖ ὅτι
μετὰ μίαν δωδεκάδα αὐτομάτων «ἐπαναληπτῶν» κατα-
λήλως ἀγκυροβολούμενων εἰς τὸν ὠκεανὸν θὰ δύναται νὰ
τηλεγραφῆ καλλιπῶς καὶ ταχύτατα ἄνευ σύρματος ἀπὸ
τὰς ἀκτὰς τῆς Ἰρλανδίας εἰς τὴν Ἀμερικὴν.

ΠΕΡΙΕΡΓΟΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΝ

Μία περιέργος περίπτωσις, παρατηρηθεῖσα ἐπὶ ἐνὸς ἀ-
σθενοῦντος στρατιώτου εἰς ἓν νοσοκομεῖον τῶν Παρισίων,
ἀντρέπει κατ' ὅλοκληρὴν τὴν μέγρι τοῦδε παραδεδειγ-
μένην θεωρίαν, ὅτι ὅταν τὸ ἀνθρώπινον σῶμα φθάσῃ εἰς
τὴν θερμοκρασίαν 43 βαθμῶν τοῦ εκατονταβάρθμου θερ-
μομέτρου, ὁ ἀσθενὴς μόνον ὀλίγας ὥρας θὰ ζήτῃ. Ὅ-
ταν τὴν δευτέραν ἡμέραν μετὰ τὴν εἰσοδὸν του εἰς τὸ
νοσοκομεῖον ὁ στρατιώτης ἐξητάσθη ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ, με-
γάλως ἐξεπλάγη ὁ ἰατρὸς εὐρών αὐτὸν ζωντανὸν καὶ μετὰ
θερμοκρασίαν 44 βαθμῶν. Τὴν ἐπομένην ἡμέραν τὸσον
πολὺ ἀνήλθεν ἡ θερμοκρασία, ὥστε οἱ ἰατροὶ ἐπρομηθεύ-
θησαν ἰδιαιτέρον θερμόμετρον διὰ νὰ θερμομετρήσουν
τὴν ἀπίστευτον θερμοκρασίαν τῶν 44 βαθμῶν.

Ἡ ἐξηγήσις τοῦ παραδόξου τούτου φαινομένου κατὰ
τοὺς νοσηλεύοντες αὐτὸν ἰατροὺς εἶνε ὅτι ὁ στρατιώτης
πρὸ καιροῦ εἶχε πληρωθῆ ὑπὸ σπικρίας, εἰσελθούσης διὰ
τοῦ στόματός του καὶ διελθούσης διὰ τοῦ θερμικοῦ κέν-
τροῦ τοῦ ἐγκεφάλου καὶ ἐκ τούτου προήρχετο ἡ ἀνεξή-
γητος θερμότης τοῦ σώματος.

ΚΑΤΑΒΡΕΓΜΑ ΔΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΪΟΥ

Ἐν τῷ σιδηροδρομικῷ συνεδρίῳ τῷ συνελθόντι ἐν Πηρισι-
οῖς κατὰ Σεπτέμβριον συνεζήτηθη σύστημα καταβρέγματος
τῶν ὁδῶν πρὸς θερμοκρασίαν τῆς κόνεως, ἥτις ἐξεγείρεται διὰ
τῶν ἐν πορείᾳ συρμῶν. Τὸ σύστημα τοῦτο γίνεται μη-
χανικῶς ἐπὶ τῶν ὁδῶν διὰ τῶν ὑπολειμμάτων τοῦ πε-
τρελαίου τὸ ὁποῖον φέρει εἰδικὴ ἄμικξ ἐν εἰδει δεξαμε-
νῆς. Μέχρι τοῦδε ἐρημόσθη τὸ σύστημα ἐπιτυχῶς ἐπὶ
ὁδῶν μήκους 4,000 χιλιομέτρων.

ΟΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΑΙ(*)

Πατρις! ὄνομα γλυκὺ, πλήρες θάλπους καὶ στοργῆς,
γαλουχοῦν καὶ θερμίζον τὰς καρδίαις τῶν Ἑλλήνων, εἰς
πόσους ποταμούς αἱμάτων δὲν ἐλουσθῆς ἵνα διατηρήσῃς
τὴν ἀγνότητά σου καὶ οὕτως ἄσπιλον σὲ καμρόνουν οἱ
κίθωνες, σὲ θαυμάζει ἡ Ἱστορία καὶ σὲ ἐξυμνεῖ ἡ ποίησις;
ὦ! πόσον εἶνε ἀχάριστὰ τὰ τέκνα σου ἐκεῖνα, τὰ ὁ-
ποῖα, ἀντὶ νὰ φροντίζουσι διὰ τὴν εὐμερίαν σου, ἦτις
ἐχάριστοι αὐτοῖς τὸ ζῆν, καὶ ἐν ταύτῃ νὰ ἐπιδιώκουν τὴν
ιδίαν των εὐδαιμονίαν, ἀποσπῶνται τῆς θερμῆς ἀγκαλῆς
σου καὶ πρέχουν εἰς ἄλλους πρὸς ἐκμετάλλευσιν τὰς δυ-
νάμεις, ἅς σὺ διέθροψάς μετὰ τὸ αἶμά σου τὸ ἄγιον. . .

Καὶ δὲν φθάνει ὅτι διὰ τῆς ἀβουλείας των ταύτης σὲ
καθιστῶσιν ἀναίμικξ, ἐκεῖνοι, χάριν των ὁποίων ἀπὸ
πληγῆς, χαινούσας ἐτι, κατάρτυτον ἔχεις τὸ στήθος, ἀλλὰ
πρέχουν καὶ τὴν ἀφορμὴν εἰς λαοὺς, μολὶς δένειον λα-
θόντας τὸν πολιτισμὸν, νὰ σὲ πικραίνωσι θανατικῶς, προ-
δίδοντες εἰς τὰ κούφα ταῦτα τέκνα σου προσωνομίας ἀ-
νακρμόστους καὶ ἀνευβλαβείς διὰ τὴν Μητέρα τοῦ πο-
λιτισμοῦ.

Ἄλλὰ δὲν φέρουν τὴν εὐθύνην τῆς ἀστοργίας των ταύ-
της οἱ ἀπεινωσμένοι οὗτοι ἄνθρωποι. Μητρὰσιν εἶνε
ἐκεῖνοι, οὗς περισφιγγές θερμοτέρον εἰς τὰς ἀγκάλας σου
καὶ ἐστήριξες ἐπ' αὐτῶν τὴν ἀναζωογόνησίν σου· αὐτοὶ
ἐνέσπειραν τὴν ἀπογοήτευσιν εἰς τοὺς ἀπλοϊκοὺς ἐκεῖ-
νους, οἵτινες ἐνόμισαν ὅτι καὶ ἀλλαχοῦ θὰ εὐρίσκον τὰ
θελγητὰ σου· αὐτοὶ, καταγινόμενοι εἰς τὴν θεραπείαν
τοῦ ἰδίου των ἐγὼ διὰ παντός μέσου, ἐγκατέλιπον τὰ
δυστυχῆ ταῦτα πλάσματα ἔρμικον των ὀρέξεων τῆς εἰ-
δεγθοῦς συναλλαγῆς, ἣν ἀνήνεγκον εἰς περιωπὴν Θεᾶς·
αὐτοὶ ἀφῆκαν τοὺς χωρικοὺς ἀπαυδύτους καὶ διεσπαρ-
μένους εἰς τ' ἀποψιλωθέντα βουνὰ σου καὶ τοὺς ἐλώδεις
κάμπους σου, δίκην ἡμιγρίων, ὥστε ν' ἀναίσθητοσι,
καὶ μὴ ἀντιλαμβάνονται πλέον τὴν εὐεργετικὴν τῆς Πα-
τρίδος θαλπωρὴν· αὐτοὶ, ἀπομυζῶντες πᾶσαν εὐχρῶν ἰκ-
μάδα σου, ἠδικόρησαν διὰ τὴν ἀποκάλυψιν των πολυ-
τίμων θησαυρῶν σου εἰς τὸν λαόν, ὡς καὶ διὰ των πολ-
λαπλασιασμῶν των γονιμοτάτων ἀγκλῶν σου, ἵνα τὸν
μαστίξῃ ἡ πείνα καὶ ἀποδημῇ.

Ναὶ ἡ Πείνα! ἰδοὺ ἡ αἰτία τοῦ κακοῦ. . .

Καὶ ἂν ἤθελε τις ἤδη ν' ἀπκνήτῃ εἰς τὸν κύριον πρό-
εδρον τοῦ δικαστηρίου των Ἠνωμένων Πολιτειῶν, ὅστις
κατ' ὁ ὑπηρετῶν εἰς τὴν Δικαιοσύνην χώρας πολιτισμέ-
νης, τὰς περὶ καταλογισμοῦ ἀρχὰς αὐτῆς εἶδε πρὸ πην-
τὸς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν πρὸς μὀρφωσιν τῆς κρίσεώς του,
ὅταν ἐξετόξευε τὰς δριμυτάτας κατὰ των Ἑλλήνων με-
ταναστῶν γνωστὰς ἐκεῖνας φράσεις, ἠδύνατο νὰ τῷ ἀπευ-
θύνη τὸ ἐρώτημα:

Οἱ ταλαίπωροι οὗτοι συμπολιταὶ μες, οἵτινες, ἐντεῦ-
θεν ἀπερχόμενοι, ἐγκαταλείπουσιν ἐντιμον οἰκογένειαν καὶ
παιρῶν ἀμίκξον, διὰ πολλῶν δὲ στερήσεων κατορθώ-
σαντες ἄρα νὰ συγκεντρώσωσι τὸ ἀπαιτούμενον χάριν
τοῦ ταξιδίου κεφάλαιον, ἐπιχειροῦσιν ὑπερωκεάνειον
πλοῦν, ἐνῶ οὐδέποτε μέχρι τοῦδε εἶχον δοκιμάσει θά-

λασίαν ἐκδρομὴν, πρὸς τὸν σκοπὸν πορισμοῦ των πρὸς
τὸ ζῆν ἀπαραιτήτων εἰς οἰκία τέκνα καὶ συζύγους καὶ
γονεῖς, μεταβαίνουσιν εἰς Ἀμερικὴν διὰ νὰ ἐγκληματί-
σωσι: Καὶ, ἂν τοιαύτην ἐλθμβικὸν ἀπόρραξιν, θὰ ἐξελε-
γὸν ὡς τόπον ἐκτελέσεως αὐτῆς χώρας εὐνομουμένην, ἐνθα
οὐδεὶς διὰ τὸ ἐλάχιστον παρόπτωμα εἶνε δυνατὸν νὰ δια-
φύγῃ τους ὄνυχας τῆς Δικαιοσύνης, ἢ θὰ ἐπρωτίμων ἄλ-
λους τόπους, ἐν οἷς τὸ ἐγκλημα καὶ τὸ ψεῦδος θριαμ-
βεύουσι χάρις εἰς τὰς πολιτικὰς καὶ θρησκευτικὰς διαμά-
χας καὶ τὴν των αὐτοχθόνων κτηνωδίαν.

Ἄλλ' ἄρα γε τί νὰ συμβαίνει; Τούτο εἶχε κληθῆναι νὰ
λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὁ Ἀμερικανὸς δικαστὴς καὶ οἱ διέποντες
πρὸ ἡμῶν τὰ κοινὰ εἶνε ὑποχρεωμένοι νὰ μελετήσωσιν:

Οἱ πτωχοὶ οὗτοι ἐντεῦθεν μετανάσταν, οἵτινες μόνον
τὰς χεῖρας καὶ τὴν φιλοπνίαν των ἔχουσιν, ὡς ἐφῄδιον,
ἄμ' ὡς ἀπκλιβισθῶσι τοῦ πλοίου κατ' εὐθεῖαν καὶ εἰς
τὴν ἀγορὰν πορεύονται πρὸς ἀναζήτησιν ἐργασίας· ἀλλ'
ἐκεῖ εὐρίσκοντι ἀντιμέτωποι πρὸς ἄλλους ἐξ ἄλλων χω-
ρῶν ὁμοτύγους των, οἵτινες ὅμως εἶνε κάτοχοι καὶ τῆς
ἐπικρατοῦσης εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα γλώσσης, καὶ παιδεύσιν
κέρτηνται ἰκανῆν, καὶ μετὰ γνώσεσι ἅς ἐπροκίσειεν αὐτοῖς
ἡ Πολιτεία, εἰς τὴν ἀνήκουσιν, ὠφελίμους, εἶνε ἐροδια-
σμένοι, ὥστε νὰ προτιμῶνται των ἡμετέρων. Ἐνεκα
τούτου ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τὰ ὄνειρα δικλύνονται,
οἱ θησαυροὶ τῆς φαντασίας των ἐξκτιμίζονται καὶ τὸ φθ-
σμα τοῦ ἐκ τῆς πείνης θανάτου συσκοτίζει τὸν νῦν καὶ
θραύει τὴν καρδίαν των· καὶ, ἂν ἐπρόκειτο περὶ τοῦ σαρ-
κίου των καὶ μόνον, οἱ Ἕλληνες δὲν ἐσυνήθισαν νὰ δι-
δῶσι μεγάλην σημασίαν εἰς αὐτὸ, ὥστε χάριν τούτου νὰ
θυσιάζωσι τὴν φιλοτιμίαν των· ἀλλὰ τὰ τέκνα των, ἢ
συζυγὸς των, οἱ γονεῖς; ὅποιοι ἐπιρροῦσιν μέλλον ἢ
σκληρὰ εἰμαρμένη εἰς τὰς προσφιλεῖς ταύτας ὑπάρξεις,
ἅς μετὰ τὸς ἐλπίδας διέθροψαν πρὶν ἀπέλθωσι τῆς πα-
τρῶς γῆς καὶ τὰ ἐγκαταλείψωσιν εἰς τὸ ἄερος τῆς τύ-
χης, ἦν οὗτοι καταδιώκοντες δὲν ἠδυνήθησαν νὰ συλ-
λάβωσιν;

Ταῦτα λοιπὸν εἶνε τὰ αἰτία των παρκατωμάτων των
Ἑλλήνων μεταναστῶν ἢ πείνα καὶ ἡ στοργή. Ὑπὸ τοι-
αύτας δὲ συνθήκας εὐρέθησαν, ὡς εἶνε ἱστορικῶς βεβαιω-
μένοι, καὶ οἱ πρόγονοι τοῦ Ἀμερικανοῦ δικαστοῦ, ὅστις
ὀφείλει τὴν εὐτολίμιαν του εἰς τὴν πολιτικὴν περινοίαν
τοῦ ἀθανάτου Βασιλεῦσιν.

Ἐντεῦθεν φυσικῶς ἐξάγεται ὅτι ὄχι μόνον των μετα-
ναστῶν, ἀλλὰ καὶ των διαδιούντων ἐν τῷ Κράτει πο-
λιτῶν ἢ ἐγκληματικῶς κατὰ τὸ πλεῖστον ἔχει τὰ αὐτὰ
ἐλατήρια. Ὁ Ἕλλην δὲν εἶνε ἐξ ἐστικτοῦ, ἀλλὰ κατ'
ἀνάγκην κακός.

Εἶνε δυνατὸν ὅθεν νὰ σταματήσωσι πάντα τὰ κακὰ
ταῦτα διὰ τῆς λαϊκῆς μορφώσεως. Ἐντεῦθεν γινώσκει
ὠφελίμους εἰς τοὺς χωρικοὺς, διαθέσκατε τὰς δυνάμεις σας
οὐχὶ πρὸς διαφθοράν, ἀλλὰ πρὸς ἐκμετάλλευσιν των Ἑ-
θνικῶν θησαυρῶν, ἐμπνεύσκατε τὸν ἀληθῆ πρὸς τὴν Πα-
τρίδα ἔρωτα, καὶ ἡ Ἑλλὰς θὰ μεγαλοεργηθῇ, ἐκεῖνοι δὲ
οἵτινες ὅλος ἀβασκανίστως τὴν ποτίζουσι πικρίας θὰ πεί-
νωσιν αὐτῇ φιλικώτατα τὴν χεῖρα καὶ θὰ τὴν περιβά-
λωσι μετὰ λατρίαν, ὡς ἀρμόζει εἰς χώραν ἥτις ἐγαλούχισε
τὸν Ὀμηρον, τὸν Σακράτη, τὸν Περικλῆ, τὸν Φειδίαν,
τὸν Σοφοκλῆ καὶ τὸν Ἀλέξανδρον.

B. Γ. Α.

Ἐξεδοθῆν

* ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΣΚΟΚΟΥ 1901 *

(*) Σκέψεται γεννηθεῖσαι ἐπὶ τῇ ἀκροάσει τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἀν-
τεισαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Κ. Ν. Μανιάκη ὡς ἀντι-
προσώπου ἐν Ἑλλάδι τῆς Γαλλικῆς Ἐνωτικῆς Alliance Fran-
çaise ἐκφωνηθέντος λόγου ἐπὶ τῇ ἐορτῇ τῶν ἐγκαινίων των ἐν
Ἀθήναις Γαλλικῶν Σχολῶν τῇ 12 Νοεμβρίου ε. ε.

Ο ΝΕΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Εἶνε λοιπὸν δυνατό; Ὁ γέρος αὐτὸς μέσα
σ' αὐτὸ τὸ δάσος δὲν ἀκούσεν ἀκόμα
πῶς πέθινε... ὁ ἦριος!

Νίτσε

Ὀμιλένα! ξεπόνησε ἡ καρδιά μου
καὶ τ' ἀνθογιάλι μέσα μου τὸ σπᾶσαν,
Ἔγροισε λαχτάρως καὶ κατάρως ἔγροισε,
Πόντοι βουβοὶ καὶ πόνοι ποῦ βογγᾶνε,
Κληρονομίαι ἀρρώστιας, τὸ αἰώνιο κλάμα!
Στὴ λάσπη χύθηκαν τὰ τόσα μύα.
Τῆς εὐωδίας ἀνέμοι τῆς ἐπῆραν.
Ἄλλοτ' καὶ τρισυλλῶτ' ἐστὶ ὄνειράτά μου!
Ἄδεια ἡ καρδιά μου, ρημαγμένη καὶ ἄδεια,
Ξαπλώνεται, σὰν τὴν ἐρμιά μεγάλη
θεοῖα φιλέει καὶ τὴν ψαίνει ὁ Ἥλιος,
καημὸς ὁποῦχει καὶ σκληριὰ ποῦ νοιώθει.
θαλασσοτούλια ξέμακρα περᾶνε.
Γλυκὲς ἐνθύμησες, παλιὰς ἀγάπες
κι' ἀπ' τοὺς βορρηάδες φρόβους ποῦ τὴ δέρνουν,
κι' ἀπὸ τὰ σύγγερα ἐπιπέδες ποῦ γροικιῶνται,
στὴ σκοτεινιά ἀστραπὲς ξυπαρχοβαίνουν,
Ξαρά τραγουδία βγαίνουν ἀπ' τὰ χεῖλια.

Νεράϊδα μὲ νανοῦριζε καὶ Λάμια,
Λάμια ἢ Ἀλήθεια μ' ἐσυγίξε στὰ στήθια,
καὶ μ' ἀποκοίμισε στὴν ἀγκυλιά της,
καὶ σὰν ὄχιά μὲ φίλησε στὸ στόμα!
Στὸ θέρο τῆς χαρᾶς καὶ τῆς ἀγάπης,
σταχολόγος πίσω ἀπ' τοὺς θειεπτάδες
Γορῖζο δὲστυχος καὶ ἀπελιτισμένος.
Σὲ τριγημένα ἀμπέλια μέσα ψάχνω,
Ἔνα τσαμπί, μὴ ρῶγα καὶ βρῶ μόνο.
καὶ χάσκοντας μὲ βλέπει ὁ ξηπασμένος,
κι' ὁ δὲστυχος ὁ σκλάβος μὲ γελαεῖ,
κι' ὁ παλιὸς ἀνθρώπος μ' ἐμὲ γελαεῖ.

καὶ ζῶ μονάχος. Μέσα ὅστιν ἐρμιά μου,
Ἐστὸ πείσμα τοῦ, στὸ πείσμα τοῦ θανάτου,
κάθε ὁμορφιάς τὰ μάγια καὶ τὰ δυχτία,
κάτι κλωστὲς στὰ χέρια μου ἀπομένουν.
καὶ μὴν ἀτιμὴ νοιώθω περηφάνεια,
τὴν ὥρα ποῦ βροντᾶει τ' ἀστροπελέκι,
στὴ σπιθα του ἢ ἀνάψω ἕνα τσιγάρο!

ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΑΡΛΕΝΤΗΣ

ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ

ΜΕΣΑ ΣΤΑ ΧΙΟΝΙΑ

Ψόφος.

Ἐπάνω, ὁ οὐρανὸς φιλοτεχνεῖ δαντέλλες ἀπὸ νέφη.
Καὶ τὰς κενταυροὺς ἀπὸ τὰ ἀιθέρια ὕψη ὁ ἀνεμός. Ἡ
ἐξοχὴ ριγεῖ. Κάτω ἀπὸ τὴν νεκρικὴν συνδόνην, πάναχνος
καὶ ἀιθέριος, ἀπλοῦται. Τὰ δένδρα μὲ τὴν νυμφικὴν των
στολὴν παρκαμένουν, ἄλλα κυρτά ὡς ἐρωτηματικά, ἄλλα
εὐθυτενῆ καὶ θυμακτικά.

Καὶ ἐγὼ πλησίον, μὰ πολὺ πλησίον εἰς τὴν φωτικὴν
τῆς ἐστίας, ὄνειροπολῶ.

Αἱ φλόγες περιζώνουν τὰς σκέψεις μου, φωτίζουν τῆς
ψυχῆς μου τὰ ὄνειρα. Χρησιμεύουν ὡς στήριγμα ἀνα-
παλλόμενον, πύριναι στῆλαι, ἐρ' ὡν ἰδρῶ θριαμβευτι-
κῶς τὴν γλυκυτάτην, τὴν ἐκρινὴν μορφήν τῆς ἐρωμέ-
νης μου.

Ἄλλὰ τί εἶνε αἱ φλόγες ἐμπρὸς εἰς τὴν ἀγάπην μου!
τὴν ὄνειροπολῶ, καὶ διὰ τὴν μὴ ταράσσει τίποτε ἄλλο
τὴν αἰσθησὶν μου, κλείω τὰ μάτια.

Ἄ, τί ὤμορφος ποῦ εἶνε ὁ ὕπνος, ὅταν τὸν συνοδεύη
μὴ προσφιλεῖς μορφή.

«Ἐλα, ἔλα μὲ μὲ μου, ἔξω, εἰς τὴν ἐξοχὴν. Μὴ φο-
βάσαι τὰ χιόνια. Ἄλλος εἶνε ὁ ἐπικίνδυνος ἐχθρὸς: ἡ
παγωνιά τῶν αἰσθημάτων.»

Ἐλα εἰς τὴν ἐξοχὴν. Ἐδῶ βρασιλεύει ἀτάρακτος γα-
λήνη. Ἡ φύσις, νεκρά, δίδει εἰς ὅλα περὶ τῆς μίαν
ἐκφρασὶν ὑπερόχου μεγαλείου. Ἐδῶ, εἰς τὴν ἐρημίαν,
μόνοι, ἔλα νὰ ψάλλωμεν μὲ μὲ τὸ ἄσμα τῆς χαρᾶς. Ἐλα,
ὁ παγετός μὴ σὲ τρομάξει. Θὰ μᾶς θερμαίνει ἡ φλόξ
τῆς καρδιάς.»

Μὲ ἀκούει.— Τὸ νομίζω.

Ἐρχεται μὲ μὲ μου.— Μοῦ φαίνεται. Μὲ μὲ, σφιγ-
κτοκρατούμενοι, προχωροῦμεν. Δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει ποῦ
πηγαίνομεν. Φθάνει ὅτι εἴμεθα μὲ μὲ, ὅτι εἴμεθα μόνοι.

Τὰ σύννεφα μᾶς ραίνουν μὲ τοὺς λευκοὺς ἀνθούς των.
Τί ὤμορφος γάμος!

Ἦς νεόνυμφοι, μὲ τὰ πάλλευκα παρθενικά ἐκ χιόνος
στέφανα, μὲ μίαν λάμψιν φωτός, ἐξακοντιζομένου ἀπὸ
τοὺς ὀφθαλμούς της—τὰς λαμπάδας τῆς ἀθώας ψυχῆς
της—προχωροῦμεν, ὀλισθαίνομεν εἰς τὸ μέγα ἄδυτον τῆς
Φύσεως, εἰς τὴν παρθένον, τὸν χιονόβλητον βωμόν τοῦ
ιδεώδους Γάμου.

Τὸ μειδισμὸς τῆς μὲ θερμαίνει, τὸ σίλημά της μὲ φλο-
γίζει. Προχωροῦμεν καὶ ὅσῳ συλλογίζομαι ὅτι εἶνε ἰδι-
κή μου, ὅτι εἶνε τὸ ἐγὼ μου, τόσον προσκολλῶμαι πλη-
σίον της. Ζητῶ νὰ τὴν ἐγγίσω, τῆς σφίγγω τὸν βραχίον-
α, καὶ αὐτὴ, ἐννοῶσα τοῦ ἐρωτός μου τὸν πυρετόν,
διὰ τοῦ ἄκρου τοῦ ὀφθαλμοῦ μειδισμῶ, μὲ χεῖλη καὶ ὀφθαλ-
μούς, σὰν νὰ μοῦ λέγη:

— Πονηρέ! Τὰ κατάρρες πάλι! . . .

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑ ΚΡΙΝΑ

Εὐπνα μὲ τὸ δροσόπαγο
Ἄξενάρωτο κρινάκι
Δὲν ἔπεσε σταλαματιὰ
Νὰ μὴν εἶνε φαμάκι
Ἄπὸ τὸ θόλο τ' οὐρανοῦ
Στὸν ταπεινὸ σου κλῶνο.
Εὐπνα μὲ τὸ δροσόπαγο
καὶ λάμπε ὄρατο τὸν πόνο
Ποῦ μέσα σου ἀγαλλοῦν κρατεῖς
Κατεῖς δὲν θὰ τὸν μάθῃ.
Ἡ βελουδένια ἀσπράδα σου
Δὲν κρύβει οὐτ' ἕνα ἀγκάθι . . .

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

ΕΚ ΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΑΣ

ΤΟΥ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

Κατὰ μετάφρασιν Ν. ΚΥΠΑΡΙΣΣΗ

ΗΛΕΚΤΡΑ

(Ἐξερχόμενη ἐκ τῆς μεσαίας πύλης καὶ ἀποβλέπουσα
εἰς τὴν ἡδὴ ἀνατέλλοντα ἥλιον).

Ἐπέμετρον.

Ὡ φῶς ἀγνὸν καὶ σὺ ἀήρ, ὁ ἄπασαν
τὴν γῆν περικαλύπτων, σεῖς τοὺς θρήνους μου
ἤκούσατε πολλάκις, σεῖς μὲ εἶδετε
τὰ στήθη μου νὰ πλήττω τὰ αἰμάσσοντα
ὅταν ἡ νύξ ἢ ζοφερά ἐπέεργηται.
Τὰς ἀλγεινάς δὲ πάλιν παννυχίδας μου
γνωρίζουσι αἱ μουσικαὶ μόνον εἴναι
τῶν ἀπαισιῶν οἰκῶν, ἔνθα ἔρημος
στενάζω, κλαίω τὸν οἰκτρὸν πατέρα μου,
ὃν ἐν τοῖς τόποις τῶν πολέμων καὶ μαχῶν,
οἱ βάρβαροι δὲν ἴσχυσαν νὰ κτεινώσι
καὶ ὃν ἡ μήτηρ μου μετὰ τοῦ μικροῦ
ἐφόνευσεν Αἰγίσθου, τοῦ μολύναντος
τὴν καίτην του· καὶ ὅπως ἐτι οἱ σκληροὶ
τῶν δένδρων ὑλοτόμοι, μὲ τὸν πέλεκυν
ἀπέκοψαν ὡς δρῦν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ!
τὸν δὲ οἰκτρὸν καὶ ἀδικὸν σου θάνατον
οὐδεὶς, ὦ πάτερ μου, θρηνεῖ ἐκτός ἐμοῦ.

Ἀνθυπέμετρον

Τῶν θρήνων μου ἐν τούτοις τελευτῆ ποτὲ
δὲν θὰ ὑπάρξῃ καὶ τῶν γόνων, τῆς νυκτός
ἐφ' ὅσον βλέπω τοὺς ἀστέρους λάμποντας
καὶ τὴν λευκὴν ἡμέραν, καὶ ὡς ἀπὸ τῶν
τοὺς νεοσσούς της πάντας ἀπολέσασα,
πρὸ τῶν πατρῶων μου πυλῶν θὰ ἔρχωμαι
τοὺς ὄδυρους μου πάντες νὰ ἀκούωσι.
Ὡ ἄδου δῶμα, Περσεφόνης, ὦ Ἐρμῆ
ψυχοπομπὴ καὶ χθόνιε, καὶ σὺ, καὶ σὺ,
σεμνὴ Κατάρη, καὶ σεῖς, τέκνα τῶν θεῶν,
καὶ σεῖς, σεμναὶ Ἐρινύες, αἱ διώκουσαι
καὶ τιμωροῦσαι τοὺς μοιχοὺς, αἱ βλέπουσαι
τοὺς ἀναιτίως θνήσκοντας, ὦ! ἔλθετε,
δράμετε πρὸς με, δότε μοι βοήθειαν,
τὸν τοῦ πατρὸς μου φόνον ἐκδικήσατε
καὶ πέμψατε τὸν προσφιλεῖ μου ἀδελφόν.
Διότι μόνη τοῦ λοιποῦ δὲν δύναμαι
τὴν ἐκχθὴ νὰ ὑπομένω λύπην μου.

ΚΟΜΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΟΔΟΣ

ΧΟΡΟΣ

(εἰσερχόμενος ἐκ τοῦ δεξιῦ ὡς πρὸς τὸν θεατὴν μέρος
καὶ καταλαμβάνων τὴν θέσιν του.)

Ἐπιτροπὴ α'.

Ὡ Ἠλέκτρα, ὦ τέκνον ἀθλίης μητρός,
δικτὶ αἰωνίως οἰμώξεις, θρηνεῖς
τὸν πατέρα σου, ὃν διὰ δόλου ποτὲ
παρκαδοῦσα ἡ μήτηρ εἰς χεῖρα κακῆν
ἀποκτείνει; ἂν πρέπη καὶ ἐγὼ νὰ κλαῶ:
τὴν ποινήν τῶν κακούργων ἐκείνων ποθῶ.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Ὡ εὐγενεῖς γυναῖκες, τέκνα εὐγενῶν,
τῆς θλίψεώς μου ἔλθετε παρήγοροι,
φένων καὶ τὸ γνωρίζω κάλλιστα.

Ἐν τούτοις αἰωνίως τὸν πατέρα μου
θὰ κλαίω, τὸν πλειόνων θρήνων ἄξιον,
Σὰς ἰκετεύω, φίλι μου ἀγαπητά,
ἀφῆσατέ με οὕτω νὰ ὀδύρωμαι.

ΧΟΡΟΣ

Ἀντιστροφή α'.

Ἄλλὰ δὲν θ' ἀναστήσης μὲ θρήνους αὐτόν.
Ἐκ τῆς λίμνης τοῦ Ἄδου δὲν φεύγει οὐδεὶς.
τὴν μετρίαν πλὴν λύπην αὐξάνεις αἰεὶ,
φθειρομένη διὰ τῶν πολλῶν στεναγμῶν.
Ἄλλ' ἄφ' οὗ δὲν ὑπάρχει φυγὴ τῶν κακῶν,
διατὶ νὰ θρηνηῖς διαρκῶς προτιμᾶς;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Μωρὸς ἐκείνος, ὅστις τοὺς γονεῖς αὐτοῦ
τοὺς ἀνοσίως φρονεῦθέντας λησμονεῖ.
Ὡ! τὴν ψυχὴν μου ὅλην καὶ τὰς φρένας μου
ἡ ὀλούζουσα ἀπῆδων εὐχαριστεῖ,
ἡ θρηνηδοῦσα πάντοτε τὸν Ἴτυν της,
καὶ ἡ ἀγγέλλουσα τὸ ἔαρ τῷ Διί.
τλήμων Νιόβη, ὡς θεά, αἰετοπε
ἐν τῷ βραχίονι τάφω σου δακρύεις, φεῦ!

ΧΟΡΟΣ

Ἐπιτροπὴ β'.

Μόνη σὺ ἐν τῷ κόσμῳ δὲν πάσχεις, ὦ παῖ,
καὶ ὑπεράγαν λυπεῖσαι, πρὸς δὲ μετὰ σοῦ
ζῶσιν ἐτι καὶ ἄλλοι ἐντός συγγενεῖς,
ἀδελφὰς ἔχεις δύο, ἐκτός δὲ αὐτῶν,
Χρυσοθέμιδος καὶ Ἰριανάσσης, κρυπτός
καὶ λυπούμενος ζῆ ὁ Ὀρέστης αὐτός,
εὐτυχῆς νεανίας, ὃν ποτὲ αἱ κλειναὶ
θὰ δεχθῶσι Μυκῆναι, ὑπὸ τοῦ Διὸς
εἰς τὴν γῆν μᾶς σταλέντα ποδὶ συνετῶ.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Τούτων ἡ τλήμων διαρκῶς προσμένουσα,
διάγω ἄνευ τέκνων καὶ ἀνύμφευτος,
τὰς αἰωνίας μου θρηνοῦσα συμφορὰς
διὰ δακρῶν θλαερῶν, ἐν ᾧ αὐτὸς
καὶ τὰ παθήματά του ἐλησμόνησε
καὶ τὸ κατῆκον του προσέτι. Μ' ἀπατᾶ
διὰ ψευδῶν περὶ τῆς ἐπανόδου του
ειδήσεων, νὰ ἔλθῃ μὲν αἰετοπε
ποθῶν, καὶ ἐν τούτοις μὴ ἐπανερχόμενος.

ΧΟΡΟΣ

Ἀντιστροφή β'.

Ἐχε θάρρος, ὦ τέκνον. Ὁ Ζεὺς ἐφορᾷ
οὐρανόθεν τὰ πάντα, τοῦ κόσμου κρατῶν
θὰ φροντίσῃ ἐκείνος δι' ὅσους μισεῖς
μὴ λυπήσαι τοσοῦτον καὶ μὴ λησμονῆς.
Μεταβάλλει ὁ χρόνος τὸ πᾶν ἐν τῇ γῆ.
Ἐκ τῆς Κρίσης θὰ ἔλθῃ ὁ σὸς ἀδελφός,
ὁ θεὸς δὲ τοῦ Ἄδου δὲν εἶν' ἀμελής.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Τὸ πλείστον τῆς ζωῆς μου παρερχόμενος,
λαμβάνει ἀνὰ μίαν τὰς ἐλπίδας μου
καὶ τὴν ὑπομονὴν μου. Τύχης ἐρμαῖον
ἄνευ γονεῶν ἐν τῷ κόσμῳ τήκομαι,

ἄνευ τινός προστάτου ἀγαπώντός με.
Κ' εἰς τοὺς θαλάμους τοῦ πατρὸς ὡς δούλη τις,
καὶ ξένη διαιτῶμαι, ἀπρεπῆ στολήν
ἐνδεδυμένη καὶ οὐδὲν ἐσθίουσα
εἰς τὰς κενὰς τραπέζας ἐνθα κάθημαι.

ΧΟΡΟΣ

Στροφή γ'.

Ἡ κραυγὴ τοῦ ἐλθόντος καὶ πάλιν πατρὸς
ἐν τῇ κλίνῃ τοῦ δειπνοῦ ὑπῆρξεν οἰκτρά,
ὅτε πλήγμα ἐδόθη δεινὸν κατ' αὐτοῦ
πρὸς ζῆμίαν σου, τέκνον, μὲ ὄπλον χαλκοῦν.
Ἔρωσ ἦτο τοῦ φόνου αὐτοῦ ἀσφοδῆ,
καὶ ὁ δόλος τὸ ὄργανον ἦτο αὐτοῦ.
Ἡ μορφή τοῦ πατρὸς ἠλλοιώθη δεινῶς,
εἴτε ἦτ' ὁ τελέσας ἠνθὸς ἢ θεός.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Ἔ ἀπεχθὴς ἡμέρα, πόσον σὲ μισῶ!
ἀπεχθεστέρα ὄλων μου τῶν ἡμερῶν.
Ἔ νύξ, ὡ τῶν ἀρρήτων δειπνῶν συμφορᾶί,
ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ὁ ἐμὸς πατήρ
σκληρῶς ἐθανάτωθ' ὑπὸ διπλῶν χειρῶν,
αἰτινες τὴν ζωὴν μου ἐξηφάνισαν,
πᾶσαν χαρὰν τῆς οὐτῶ καταστρέψασαι.
Ἔ Ζεῦ μεγάλε, ὦ Θεὲ Ὀλύμπιε,
τοὺς πατρῴους πλῆξον καὶ τιμώρησον
στερῶν ἐκείνους πάσης ἀπολαύσεως.

ΧΟΡΟΣ

Ἀντιστροφή γ'.

Προσοχή! μὴ φωναζῆς, ὦ τέκνον πολὺ,
δὲν αἰσθάνεσαι πόθον τὰ τόσα δεινά;
εἰς ἰδίαν ἐμπίπτεις ἐκ σοῦ συμφορᾶς.
Ἡ ψυχὴ σου ἐκ λύπης γεννᾷ τὴν πληθύν
τῶν δεινῶν τῆς ζωῆς σου. Ἀνόητον δέ,
νὰ ἐρίζης αἰεὶ πρὸς τοὺς κρείσσονας σοῦ.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Τὴν λύπην τῆς ψυχῆς μου παραδέχομαι,
οὐχ ἦττον ὁμως περιπέτεια δεινὰί,
ἄς μέχρι τέλους εἶν' ἀδύνατον ἐγὼ
νὰ ὑπομείνω, εἰς τὴν λύπην μου μ' ὠθοῦν.
Ἐκ τίνος λόγον ἢ καὶ συμβουλήν τινα,
ὦ εὐγενεῖς μου φίλοι, ἕως σήμερον
ν' ἀκούσω ἠδυνήθην; ὦ! ἐξ οὐδενός.
Ἄφετε, ἀφετέ με, ὦ παρήγοροι.
Ἄφ' οὗ αἰ συμφορᾶί μου ἀτελεύτητοι
προώρισται νὰ εἶνε καὶ οἱ πόνοι μου
κ' ἐγὼ ἀτελεύτητως πρέπει νὰ θρηνῶ.

ΧΟΡΟΣ (Ἐπιφῶδες)

Ἄλλ' ἐγὼ ἐξ εὐνοίας, ὡς μήτηρ πιστῆ,
σὲ προτρέπω νὰ μὴ προκαλῆς σὺ αὐτὴ
πρὸς τὰς ἄλλαις καὶ νέας δεινάς συμφορᾶς.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Μήπως ὑπάρχη μέτρον εἰς τοὺς πόνοὺς μου;
ἢ μὴ πρὸς τοὺς θανόντας πρέπει ἀμελεῖς
νὰ φαίνωνται οἱ ζῶντες; Εἶνε ἴδιον
τῆς ἀνθρωπίνης τοῦτο φύσεως; Οὐχί!
θνητῶν τοιούτων τὰς τιμὰς περιφρονῶ,
ὅπως καὶ πᾶσαν πλέον εὐτυχίαν μου
καὶ ἡσυχίαν ἔτι, ἐὰν πέπωται
νὰ λησμονήσω τὸν καλὸν πατέρα μου,
καὶ παύσω ἐκτιμῶσα καὶ θρηνῶσα αὐτόν.

Ἐὰν δὲ οὗτος ἐν τῷ τάφῳ τίποτε
καὶ χῶμα εἶνε μόνον, κ' οἱ φρονεῖς αὐτοῦ
ἂν μὴ τιμωρηθῶσιν, ἢ εὐσέβειαι
ἐρρέτω πᾶσα τῶν ἀνθρώπων κ' ἡ αἰδώς(*).

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΑΥΓΗΣ

Μὴ σὲ πλανοῦν τὰ ὄνειράτα
Ἡ Αὐγὴ στὰ ποσοδοαίει,
ποῦ μὲ σκοπὸ βασιτάει,
τὰ μάτια σου κλειστά.

Τί τ' ἄστρο, ποῦ περιήφανα
Στὸ μέτωπό τῆς βάνει,
Ἄστρο τὴ λήμψη χάνει
Σὰν τάχεις ἀνοιχτά.

Στὸ κῆμα ἢ ροδοπρόσωπῃ
βρέχει τὸ θεῖο ποδάρι
θωρώντας μὲ καυάρη
τὴν ὄψιν τῆς ἐκεῖ.

Ἄλλ' ἂν τὰ ὠραῖά σου βλέφαρα
Τώρα ἢ φωνὴ μου ἀνοιγῆ,
Ἀχνίζοντας θὰ φύγη
Μὲ μιᾶς ἢ φθονερῆ.

Γ. ΜΑΡΚΟΡΑΣ

ΤΟ ΑΣΤΡΟ

Ἐν, ἄστρο ἀκολουθῶ, καθὼς οἱ Μάγοι
ἀκολουθοῦσαν τὸ ἄστρο τοῦ Μεσσία...
Ἄλόγυρα σκοτάδι, ἀπελλισία,
κι' ὁ δρόμος ποῦ περνῶ πέτρες καὶ πάγοι

Σὲ ποῖα καινούργια Βηθλεὲμ γενιᾶται
ὁ νέος Θεός, ἢ Ἀλήθεια ἢ δοξασμένη;
Ρωτῶ, κι' ὁ κόσμος γύρω μου σωπαίνει
καὶ μὲ θωροῦν παράξενα οἱ διαβάται.

Βαδίζω καὶ πατῶ τ' ἀγκάθια χήμου
κρατώντας ὅσα δῶρα ὁ νοῦ μου βάνει:
γιὰ σμύρνα, γιὰ χρυσάφι, γιὰ λιθάνι
τὰ δάκρυα, τοὺς πόθους, τὰ ὄνειρά μου.

Πελάγη ἐμπρός, κρημνοὶ καὶ βόττοι ὀπίσω,
κ' ἡ νύκτα ἢ ἀξημέρωτη σιωπῶναι.
Ἄστρο, τῆς ψυχῆς ἐλπίδα μόνη,
ποῦ μ' ὀδηγεῖς; καὶ ποῦ θὰ σταματήσω;

Μαζεύεται τῆς Μοίρας μου τὸ νῆμα,
λιγότεψε ἢ πνοή μου μέσ' ἐς τὰ στήθια,
ποῦ θὰ τὴν εὐρω τέλος τὴν Ἀλήθεια;
καὶ ν' ἄστρο μ' ἀποκρίνεται: ἄστρο μὴνυμα!

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

(*) Ὡς δείγμα τῆς ἀρίστης καὶ καλλιτεχνικῆς μεταφράσεως τῆς
«Ἠλέκτρας» τοῦ Σοφοκλέους ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Κυπαρίσση παρα-
θέτομεν τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο χάριν τῶν ἀναγνωστῶν μας. Ὁ-
λόκληρος ἢ μετὰφρασις θέλει κυκλοφορήσῃ εἰς ἰδιαιτέρον βι-
βλίον ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν, ἐπιφυλαττόμεθα δὲ νὰ γράψωμεν
προσεχῶς περὶ τοῦ ἔργου τοῦ κ. Κυπαρίσση. Σήμερον περιορι-
ζόμεθα νὰ συγχαρῶμεν ἐλοφύτως τὸν καλλιτέχνην μεταφραστὴν.

ΚΑΤΟΥ 'ΣΤΟΝ ΑΔΗ...

Ἡρθε κοντὰ μου, ἀχνὴ σὰν πεθαμένη,
Κάπιο κρυφὸ, πανέρομ, νὰ μοῦ πεῖς.
Μὰ εἶταν, ὦ μὲ, ἡ φωνούλα σου πνιγμένη.

Λόγια σθυμένα ἀπ' τὸ χλωμὸ σου στόμα
Ἔριξες μὲς στὴ νέκρα τῆς σιγῆς
Ἄς πέντε δέκα κι' ἔλεγες ἀκόμα...

Μὰ σοῦ ἔκλεισα τὰ χεῖλη, γιατί τρύμο.
Πῆρα τρανὸ στὰ βάθνη τῆς ψυχῆς
Μέσα στὸ ρηνωμένο κείνο δρόμο,

Καὶ σοῦ εἶπα, μὴ.. φοβοῦμαι τὸ σκοτάδι!
Κι' ὅτι κρυφὸ κι' ἂν ἔχεις νὰ μοῦ πεῖς
Μεθαύριο μοῦ τὸ λὲς κάτου στὸν Ἄδη.

ΣΩΤΗΡΗΣ Ε. ΣΚΙΠΗΣ

ΟΙ ΔΥΟ ΚΡΙΝΟΙ

Μακρὰ εἰς τὴν ρεματιὰ καὶ ἐξῶ ἀπὸ τὴν πόλιν, ὅπου
τὸ μικρὸ ποταμάκι σέρνει τὰ κατάργυρα νερά του καὶ
δροσίζει τὰ φτωχὰ λουλούδια, ἐκεῖ κάτω ἀπὸ μίαν με-
λαγχολικὴν ἰλίαν καὶ μακρὰ ἀπ' τὰ ξένα μάτια, ἀν-
θούσεν ἕνας κρίνος μὲ τὴν χιονόπλαστην στολήν του ἐ-
δειχνε εἰς τὸ κάθε μάτι μίαν ὀλοφώτεινην αἴγλην καὶ ἐ-
φαίνετο σὰν νὰ ἐστόλισε τὸν κάλυκά του μὲ κατάλευκα
φτερὰ ἀγγέλων. Μὲ ἕνα βεργολίγιστο κορμί, ὑπερήφα-
νος καὶ καμκρωτὸς ἔφερε μὲ χάρη πρὸς τὸ μέρος τοῦ
ποταμιοῦ καὶ ἐφαίνετο σὰ νύφη τοῦ παρκαμυθιοῦ ὅταν
ἐκθροφτίζετο εἰς τὸν παρθένον κληροφῆτη τῆς ρεματιᾶς.

Τὴν ὥρην ποῦ ὁ Ἥλιος ἐσκορποῦσε τὸ πρῶτον φῶς του,
αὐτὸς ἀνοίγει τὰ πλατεῖα, τὰ ἀνέγγιχτα, τὰ χιονάτα φύλ-
λα του εἰς ἐκεῖνο τὸ ἄφθονον φωτοπλημμύρισμα καὶ ἔτσι
ἐδέχετο ἕνα ἀγνόν, ἕνα αἰθέριον καὶ παρθενικὸν φίλημα.
Μίαν τρυφερὰν θωπεῖαν φωτὸς, ποῦ ἔχυνε μέσα του κρι-
νούργιαν ζωὴν καὶ νέαν ἰκμάδα.

Καὶ τὸ ἀεράκι τὸ δροσερὸ, τὸ ἀνοιξιὰτικο, τὸ γεμά-
τον ἀπ' ὄλες τὲς μυρωδιὰς τῆς ἐποχῆς, ἐψάλλε τὴν ὠμ-
μορφίαν τοῦ κατάλευκου κρίνου. Ὁλόγη φύσις εἶχε γι' αὐ-
τὸν τὰ χάδις τῆς. Τὰ πουλάκια ἐτόνιζαν γύρω του ὀ-
λόχαρα τραγουδιὰ ποῖος ξεῦρει ἂν δὲν ἐκεντοῦσε τὴν πολὺ
λεπτὴν χορδὴν τῆς μικρῆς καρδιᾶς των ἢ κατάλευκος
ὠμομορφία ἐκείνου.

Αὐτοῦ τοῦ κρίνου τὰ ζωγραφιστὰ κάλλη καὶ τὴν μυ-
στικὴν μυρωδιὰ μόνον ἕνας τὰ ἐχάριετο. Ἄ, εἶχε τὴν ἰ-
στορίαν του καὶ διὰ τὴν ψυχὴν ἐκείνην ἔκλεινε μέσα εἰς
τὴν χιονάτην ἀγκυλιὰ του ἕνα δῶμα ὀλόκληρον. Ἦταν
ὁ τρελλὸς ποῦ τὸν ἐπέταξεν ἡ κοινωνία ἀπὸ τοὺς κόλπους
τῆς καὶ τοῦ ἐστέρησε τὴν ἐλευθερίαν του, ἦταν ὁ τρελ-
λὸς ποῦ ἔζησε μέσα εἰς ἕνα δικράκι, ἕνα γλυκὺ ὄνειρον ἀ-
γάπης, ποῦ ἐδυστύχησεν ἔπειτα μὲ ἕνα σκληρὸν κτύπημα
τοῦ θανάτου καὶ ἐζήτησε τὴν παρηγορίαν ἀπὸ τὸ ἄψυχον
ἐκεῖνο ἄνθος. Μὲ πικρὰς χαρὰς τὸν εὑρίσκε κάθε πρῶτὸ
τὸν ἀγκνημένον τὸν κρίνον, μὲ πόσῃν προσοχῇ ἐσκέλετο

τὸ χῶμα του, πῶς ἔροιγνε τὴν θολὴν ματιὰ εἰς τὸ κῆμα
στον κορμὶ του καὶ ἐβυθίζετο εἰς ἕνα ρεμβασμὸν ἀτε-
λείωτον. Τότε ἡ μισοσκοτισμένη του φαντασία ἔφερε
μπροστὰ ὄψιν ἐκείνην τὴν ἱστορίαν τῆς ἀγάπης του, ἢ
ὅποια ἐσταμάτησε γιὰ λίγον καιρὸν εἰς ἕνα ἄψυχον λου-

λουδὶ καὶ ἔμελλε νὰ κλείσῃ ποῖος ἠξέουρι μὲ ποῖον τέλος
τόσον παράξενον ὅσον καὶ συγκινητικόν.

Ἐνα δειλινὸ ἀνοιξιὰτικο εἶδα τὸν τρελλὸν νὰ κάθηται
κάτω εἰς τὴν ρεματιὰ. Τότε ὁ ἥλιος γέρνοντας εἰς τὴν
δύσιν ἐσκορποῦσε τὰ τελευταῖα χρώματά του. Ἐφαίνετο
σὰν νὰ ἤθελε, πρὶν γύρη εἰς τὸν ὕπνον του, νὰ περιβάλλῃ
μὲ ἕνα περιπαθὲς χάιδεμα τὸν κρίνον.

Κι' ὁ τρελλὸς καθισμένος ἐκεῖ πλησίον ἔροιγνε τὴν
θολὴν τὴν ματιὰ εἰς τὰ κατάλευκα φύλλα του, σὰν νὰ ἤ-
θελε νὰ χορτάσῃ τὴν λεπτὴν λεπτὴν μυρωδιὰ του.

Ἦταν ἡ ὥρα ποῦ τὰ λουλούδια ἔγειραν νὰ βυθισθοῦν
εἰς τὴν ἀγκυλιὰν τοῦ ὕπνου καὶ ἡ πρώτη σιατὴ τῆς νύ-
χτας ἤρχιζε νὰ σκεπάζῃ τὴν μισοκοιμισμένην φύσιν.

Ἐκεῖνος μὲ ἐκύτταξε καλὰ καὶ μὲ φωνὴν μισοπνιγ-
μένην μοῦ εἶπεν:

— Αἶ, ξένε! ἴσως εἶσαι καὶ σὺ σὰν τοὺς ἄλλους τοὺς
τρελλοὺς ἀνθρώπους, ποῦ δὲν νοιώθουν μέσα εἰς τὴν πέ-
τρινην καρδιά των τὸν ξένον πόνον· μὰ ὅποιος κι' ἂν εἶ-
σαι θ' ἀκούσης τὸ παράπονον ἐνὸς δυστυχημένου, ποῦ
τὸν ἐπότισεν ὁ κόσμος μαῦρο φαρμάκι καὶ τοῦ πέρνει
ὅ,τι δὲν τοῦ ἔδωσε.

Καὶ ἕνας λυγμὸς παραπόνου τοῦ ἐκόμπωσε τὴν φω-
νὴν. Ἐπῆρε τὴν ἀναπνοὴν μὲ ἕνα βρυκαστέναγμα καὶ
ἐξηκολούθησε.

— Ποῦ πέρνουν τὴν ἐλευθερίαν, μοῦ ἀφαιροῦν τὸν ἡ-
λιον, τὸν ἀέρα, τὸ φῶς, τὴν φύσιν τὴν ἀνοιξιὰτικὴν ποῦ
μοῦ χομογελεῖ. Μέσα εἰς τὸ σκοτάδι ποῦ πλανάει τὸν
νοῦν μου μοῦ αὐτὴ μοῦ χύνει λίγο φῶς παρήγορο καὶ μὲ
κάμνει νὰ νοιώθω τὸν ἐκυτόν μου. Μακρὰ ἀπὸ δῶ εἶ-
μαι τρελλός, χωρὶς νοῦν, χωρὶς σκέπιν, χωρὶς ἀνκμῆ-
σεις. Αὐτὴ ἡ ἄψυχη φύσις ἔχει γιὰ μένα πρὸς πονετικὴν
ψυχὴ ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους, αὐτὴ νοιώθει τὸν ἰδικόν μου
πόνον καὶ μοῦ χαρίζει τὴν παρηγορίαν μὲ τὸ φῶς καὶ τὲς
μυρωδιὰς τῆς, μὲ τὴν δροσὸβολὴν καὶ σπαρταριστὴν ποῦ
βασίλευει ἐδῶ τριγύρω καὶ τὴν αἰσθάνομαι νὰ πλημμυρῇ
μέσα μου καὶ νὰ μὲ κάμνη ἄλλον ἄνθρωπον. Μὰ ὁ κό-
σμος μοῦ τὰ πέρνει ὅλα, μὰ ὅλα, καὶ οἱ ἄνθρωποι μὲ κλει-
νουν μέσα εἰς τοὺς τέσσαρας τοίχους, μέσα εἰς τὸν τάφον
ἐκείνον τὸν κατὰψυχρον γιὰ νὰ μὲ γιαιτρέψουν ἀπὸ τὴν
τρελλαν καὶ νὰ σπείρουν εἰς τὰ στήθια μου τὴν ἀρρώ-
στειαν ποῦ θὰ μὲ κατεβάσῃ εἰς τὸν τάφον. Ἄ, ὅχι, θέλω
νὰ χαρῶ τὸν κόσμον καὶ τὴν φύσιν, τὸν ἥλιον τὰ λουλού-
δια καὶ τὰ πουλιὰ καὶ νὰ μεθυσθῶ ἀκόμη ἀπὸ τὴν μυ-
ρωδιὰ ποῦ βγαίνει ὅχι ἀπ' αὐτὰ τὰ ἄσπρα φύλλα, ἀλλ'
ἀπὸ τὸ κορμὶ ἐκείνης τῆς ἀλησμόνητης ὠμομορφίαις, ποῦ
ἀπῆθαιε κι' ἐχάθη, ποῖος εἰξέουρι σὲ ποῖον ἄλλον κόσμον
ἀράνταχτον καὶ ξένον. Μὰ τοῦ νοῦ μου τὰ τρισβάθια θὰ
φωτίζῃ πάντοτε ἐκείνη, ὅπως ἔλαμψεν ἄλλοτε εἰς τὰ ὀ-
νειρά μου ὅπου θὰ μὲ μεθῆ ἡ μυρωδιὰ ποῦ παίρνει ὁ
κρίνος ἀπὸ τὸ κορμὶ τῆς.....

Καὶ ἕνα δάκρυ ἀστραφτερὸ ἐστόλισε τὰ θυματὰ μάτια
του. Ἦσαν ὁ πόνος καὶ ἡ ὀδύνη κρυσταλλωμένα εἰς ἕνα
φωτεινὸ μαργαριτάρη.

— Εἶνε μία ἱστορία ἀπὸ ἐκείνης ποῦ γράφονται μὲ
γράμματα εἰς τὴν ψυχὴν καὶ ποτὲ δὲν λησμονοῦνται.
Ἄστρο ὁ ἔρωσ παίζει τὸ πρῶτον πρόσωπον καὶ ὁ θάνα-
τος τὸ τελευταῖον, μία κοινοτοπία γιὰ τὸν ἄλλον κόσμον,
τὸν ἀσπλαγγον, τὸν ἀδιάφορον.

Τώρα τὸ μάτι του ἤρχισε νὰ ζωντανεύῃ, μίαν φλόγα ἀ-

νελκίψε και άμείσως έχυσε ζώην εις όλην την έκφρασιν. Και με φωνήν περκαπώνου ήρχισε να διηγηται την ιστορίαν του.

Ήτο μία άπλη, άρελής, συγκινητική ιστορία, όπου ο έρωσ μυρώνει τις κροδιές και ή εύτυχία άφίνει τόνον εις τά δάκρυα της λύπης, άμα τις ροκτίση με το βάλσαμόν της. Α! πόσον ήγαπώντο εκείνος και εκείνη, της άγάπης ή φλόγα έδενε τις δύο ψυχές των με ένκ άόρατον δεσμόν τρυφερότητος και άφοσιώσεως.

Κι έπερνούσαν ή ζωή των σαν όνειρο γλυκό, χωρίς κανένα σύννεφο, χωρίς κρυμίναν θλίψιν. Άλλ' εκείνη άρρώστησεν. Ο θάνατος εξήλευσε την εύτυχίαν των και ήθελε να σταματήσει της άγάπης των το γλυκό ποίημα. Και ή άόρα κόρη εξέπνευεν εις την άγκαλιάν εκείνου μίναν ήμέραν φθινοπωρινήν. . . .

— Ω, πώς λυπούμαι, που σε άφίνω μόνον, του έλεγεν εις τάς τελευταίας στιγμάς της άμα σθυσθη το φώς των ματιών μου, πώς θα μου φκίνεται τότε ο κόσμος άγάπη μου;

Και εκείνος τρελλός από την θλίψιν του, έκλιε γονατισμένος εμπρό; της και την υπαίξιν που του έπερνεν ο άσπλαγγχος χάρος; ένκ βούρκομα του επλάκωνε τά στήθεισ και από τον πόνον του μία μόνον φράσις έβγαίνειν:

— Αχ! ποτέ δέν θα περηγορηθώ γι αυτό που χάνω.

Και εκείνη με χυμόγελον άγγελικόν του άπήνητησε.

— Την περηγορία ζητείς; Θα την εύρης. Θα σου την στείλω εγώ. Όπως το κορμί μου θα δώση ώμορφοιά και χρώμα εις τά λουλούδις, όταν θα με βάλουν κάτω βαθείς εις το κρύο μνήμα, έτσι και ή ψυχή μου θα δώση ζώην εις όλην την φύσιν. Α; παντού θα είμαι εγώ. Όταν ο ήλιος θα σε λούζη με το φώς του και το φεγγάρι θα σου φωτίζη το πρόσωπον ή το άγέρι θα σου ψάλλη λόγια γλυκά άγάπης, να ξεύρης ότι θα είνε ή ψυχή μου χυμένη παντού εις την φύσιν γιά να σε περηγορη. Και εις το μέρος, όπου θα με θάψουν, θα βγη ένκς μεγάλος, κατάλευκος κρίνος, για να σου θυμίτη της ώμορφοιά μου! Την ώμορφοιά που σβύνεται, άλλοίμονον, σαν όνειρον εις την κρύαν πνοήν του Χάρου.

Έδω έσταμάτησε για μία στιγμή την ιστορία του ο τρελλός. Όλη ή θλίψιν που είχε μέσθ του εξέσπασε και ήρχισε να κλαίη και με τά δάκρυά του, έρράντιζε τον κρίνον, σκυφτός άπ' επάνω του, και εκείνα με την λάμψιν των την άστραφτερή έρράντιζον σαν διαμάντι επάνω εις ένκ λευκόν και χιονόχον κόσμημα.

— Κι εκείνη απέθανε. Την έφερα και την έθαψα έδω, ανάμεσα εις τά λουλούδις, που τα ήγάπητε τόσο πολύ, κοντα εις το ποταμάκι αυτό. που ήρχετο πολλές φορές ή ίδια να θυμαία την ώμορφοιά της. Και ο κρίνος έφύτρωσε μόνος και ή φύσις παντοτε μου χαμογελούσεν. Α, είνε ή ψυχή εκείνης παντού και μου σκορπζ τά μειδιήματα της περηγορίας. Αυτή χύνει μέσα εις την κυρτισμένην ψυχήν μου μίαν άκτίνα πνεύσεμου; αλλά ο κόσμος είνε σκληρός και άκαρδός. Με λένουν όλοι τρελλόν, με κλείνουν εις το φρενοκομείον. Και εκεί μέσα σκληρωμένος χάνω την μόνη μου εύτυχία.

— Φτωχέ άνθρωπε.

— Και τώρα θέλεις το τέλος της ιστορίας μας; Θα το ίδης όταν αποθάνω και εγώ και με θάψουν έδω κάτω, πλησίον εις εκείνην. Τότε θα φυτρώση δεύτερος κρίνος, άρκιος σαν τον πρώτον και άδελφωμένκ τά δύο λουλού-

δις θα μοιράζωνται το φώς του 'Ηλίου και τά δώρα της Φύσεως. . . .».

Έδω έτελείωσε την διήγησιν του ο τρελλός. Το φεγγάρι είχε βγη από τ' αντικρινόν βουνό και ή άσημένια λάμκις του φωτίζε το κατάχλωμον πρόσωπόν του.

Και είχε γυθη επάνω εις την μορφήν του μία αίγλη κάτασπρη, μία ώμορφοιά αιθερόπλαστη, που μου έρράν σαν να επήρεν όλην την λευκήν, την κατάλευκην ώμορφοιά του κρίνου.

Ο τρελλός απέθανε και τον έθαψαν εκεί κάτω στην ρεμακτιά. Τώρα δύο κρίνοι άνθίζου επάνω εις τον τάφον των δύο έραστών. Γέρνουν γλυκά ο ένκς εις τον άλλον και σμίγουν τη λεπτή μυρωδιά των.

Και το βραδυόν άνοιξιότιχο άγέρι περνώντας από τά φύλλα της μελαγχολικής ιτιάς ψυθιρίζει λόγια γλυκά τρυφερότητος και άγάπης.

Έν Πειραιεί

I. Θ. ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΛΑΣΗ

Το άσμα ξεκινάει, το σέρνουν
Πνεύματα Χερουδικά
Λάμπει ή Παναγιά στην Κόλαση
«Έλεος, Διόκαλη Κυρά!»

«Ω οι δαρμοί των κολασμένων
Μέσ' στην άδυσσόβρεφτη φωτιά!
Κ' εξαφνα παραπόνον άκούγεται,
Και περίφανα ξεσπά:

«—Είμ' εγώ που λάτρεψα τον 'Ηλιο;
Γι αυτό μ' άρπαξεν ή Νύχτα;
Πές μου, Διόκαλη Κυρά!

Της ζωής το φώς που βύζαξα
Μου έγινε άγκαλιά της Κόλασης,
Και φιλι του Σατανά;

ΑΝΑΤΟΛΗ

Κύκνοι άργοτραβούν έλεφαντόβαρες

«Ω οι άχατοστάλαχτες άχιτίδες,

«Ω τά κοραλλένια στέμματα

Σε κεκριμπαρόφεγγες πλεξίδες!

Μαργαριταρένια λίμνη όνειροζή

Νούφαρα και ύδροχαρίδες

Γύρω από ποιά μεθούν μελλίχρυσα,

Εωτικές γαλανοφρύδες

Άντρειωμένοι καβαλλάρνηδες

Φεύγουν σέρνοντας πεντάμορφες...

Σαϊτεντής προβάλλεις όμως

Και τά πλήθια μάγια καταλείς,

Κ' ένα μάγο άφίνεις μας, το φώς,

Ο Θεός ο άρματοδόμος.

(Άπόσπασμα)

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

Έκδίδονται

ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΜΑΡΤΖΩΚΗ

Του εμπνευσμένου μας ποιητού όλόκληρος σχεδόν ή πολυετής έργασία θέλει περιληφθη εις καλλιτεχνικόν τόμον. Διά την έκδοσιν δαπανζ ο όμογενής κ. Μαρζώκης.

ΙΡΙΣ

Όπως το ήλιακόν φώς διερχόμενον δια του πρίσματος ιριδοϋται, δια των υδατινων σπηλών αναλύεται εις το πολύχρωμον φάσμα όπερ μετα την βροχήν διαγράφει εν τω ουρανω το θαυμασιον τόζον, ούτω και ή έσωτερική του ανθρώπου ήθική και πνευματική κατάστασις εκδηλουται πολύμορφος ως Ίρις εν πάση έκφράσει των όφθαλμών, του προσώπου, των λόγων, της φωνής, των τεχνών και των κινήσεων.

Η έκφρασις είνε ή Ίρις όχι μόνον του αισθήματος, αλλά και της σκεψεως και των διχθέσεων, ή δε φιλολογία ιδίως διακλάμπει από των άρχαιοτάτων μέχρι των καθ' ήμας χρόνων, ως το ουράνιον τόζον της ανθρωπότητος, της εκδηλούσης την πνευματικήν και ήθικήν αυτής κατάστασιν εν τη ποιήσει όσον και τη φιλοσοφία και τη τέχνη.

Η άρελής φυσικότης της άγνης άρχιότητος, εκδηλοϊ την έκφρασιν της εν τη πολυχρώμω Ίριδι των εύπλάστων σημάτων, των υγιών ποιημάτων και δραμάτων των ώραίων άγαλμάτων, της υγιούς φιλοσοφίας, του δημοκρατικού πολιτευματος της ώραίας ενγένει ζωής των άρχαίων, ήτις ύφούται ύπερ τους αιώνες, ως γλυκύ και αιώνίως ποθητόν ουράνιον τόζον δια την έκτοτε άρρητον και ήρεθισμένην ανθρωπότητα.

Εάν έλθωμεν εις τον Μεσαιώνκ θα ιδωμεν, ή μάλλον δέν θα ιδωμεν ουράνιον τόζον έκφράζον την πνευματικήν και ήθικήν ζωήν, διότι το σκοτός της άμαθείας και του εγωϊσμού είνε βαθύ. Θα ιδωμεν όμως την Ίριδα πάντοτε, με σκοτεινά όμως χρώματα εκδηλούσαν εις τον βάρβαρον ίπποτισμόν, εις την πυράν, την θρησκοληψίαν, τάς προλήψεις, το μελανούν έκφρασιν του βυζαντινισμού όστις έμάστιζε την ψυχήν της δυστυχούς ανθρωπότητος του Μεσαιώνος.

Εάν δε έλθωμεν εις την Αναγέννησιν και τους νεωτέρους χρόνους θα ειδόμεν ότι έδω λάμπει ή αύγή του Πολιτισμού, και ύπερ αυτήν το ιριδίζον τόζον μίς πολιτισμένης ήθικής και πνευματικής άναπτύξεως, πκλιούσης πεισματωδώς να δικλύση τά σκότη της άμαθείας και των μεσαιωνικών προλήψεων.

Η φιλολογική, καλλιτεχνική, και φιλοσοφική Ίρις των νεωτέρων χρόνων, πολύχρωμος μέν, ομοίμορφος όμως, διαγράφεται εις τον πνευματικόν όρίζοντα των νεωτέρων χρόνων, με γραμμάς φωτεινάς γνωσθεισών Άληθειών, με άκτίνας άοράτους Röntgen άγνωρίστων άόμη άληθειών, με τινας ήμφοτιστους γραμμάς παλαιών ιδεών, με μαύρας γραμμάς νοσηρών έκφυλογενών εκδηλώσεων, με χιλιάς όμως άποχρώσεις πολιτισμού και προόδου εις τά γραμμάτα την καλλιτεχνίαν και την εύζωίαν, εν γένει.

Η Ίρις αυτή την Ανθρωπότητα, διαγραφόμενη έκάστοτε ύπερ αυτήν ως πιστή άνάκλασις της καταστάσεως της, ως πνευματική και ήθική αυτής άνάλυσις των φώτων ή των σκοτιών της, τείνει εύτυχώς, χάρις τη προόδω προς την Άλήθειαν να λάβη εν τω αιθερίφ πνευματικω του Μέλλοντος Όρίζοντι, την ύπεροχής έκλαμpron μεγαλοπρέπειαν του ουρανίου τόζου την εκδηλούσαν τ' άδελφικά της Ανθρωπότητος αισθήματα, την φαινήν άνάκλασιν του φωτός της άληθείας, της επιστήμης και της έλευθερίας, εν τη ποθητή του μέλλοντος Δημοκρατία της Ανθρωπότητος,

Η «Ίρις» δέν σκοπεί ν' αντιπροσωπεύη την πνευ-

ματικήν Ίριδα της Ανθρωπότητος. Σκοπεί μόνον ν' ανακλα την Ίριδα της πνευματικής και ήθικής ζωής της ήμετέρας κοινωνίας, ούτως ώστε έν τυγχάνη άφανής και άγνωστος και άσημντος τουτο να σηκινήη ότι και ή κοινωνία αυτή είνε κουρασμένη, άρκής και άσημντος.

Είθε κι τελευταίαι αυτά γραμμάκι ν' άντηχίσωσιν οδυνηρώς εις την καρδίαν των Έλλήνων άναγνωστών, να διώξωσι την ένοχον άδικοροίαν αυτών προς την φιλολογικήν μας άφραειαν και να τους πείσωσιν ότι αυτή είνε εκδηλώσις βαθυτέρας άφραειας και στασιμότητος, έπιτελουμένης εν τη προόδω της κοινωνίας μας.

Αι τελευταίαι αυτά λέξεις άτυχώς είνε ή ΙΡΙΣ της πνευματικής και ήθικής ήμων εκδηλώσεως της ζωής. . . .

Σ. ΖΩΓΡΑΦΙΔΗΣ, ιατρός.

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

ΣΚΑΝΔΑΛΟΝ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ.— Σκάνδαλον του τύπου σημασίας σπουδαίας εξεργάγη εν Ρώμη ένεκα της συνθηείας των Ιταλικών κυβερνήσεων να παρέχωσι χορηγήματα εις τον τύπον εκ των μυστικών κεφαλαίων. Ίδου τί συνέβη. Ο Ουμβέρτος Σιλβάνη, όστις ύπηρεζεν επί τινα χρόνον γραμματεύς του πρώην πρωθυπουργού Ρουδίνη διευθύνει τώρα την εφημερίδα «Γνώμη» και ενήγγαεν εις τά δικαστήρια τον κ. Σαράκο, πρωθυπουργόν και ύπουργόν των Έσωτερικών δια τάς ζημίας άς έπροξένησεν εις την εφημερίδα του διακόψας αίφνιδίως το κατά μήνα χορήγημα 2,000 λιρών Ιταλικών, τάς όποιας το ύπουργείον των Έσωτερικών επλήρωσεν εις την εφημερίδα «Γνώμη».

Η διακοπή εγένετο κατά τά φρονόμενα ένεκα κατασχέσεως του ποσού εις χείρας του ύπουργού των Έσωτερικών ύπό δανειστου τινος της εφημερίδος «Γνώμης». Κατά δημοσίεμα επίσημηματικόν ο κ. Σαράκος, όστις έσχημάτισε το ύπουργείον του δια της έπιουρίας του Ρουδίνη, προσηέγηη μετά ταύτα να πληρωσθη κατά μήνα το περι ού ο λόγος ποσόν ίνα ο διευθυντής της «Γνώμης» Σιλβάνης άπέχεται προσωπικών προσβολών κατά του Ρουδίνη και του συμμάχου του Λουζάτη. Ο όρος εγένετο δεκτός και το συμφωνηθέν χρηματικόν χορήγημα κατεβάλλετο τακτικώς μέχρι του παρελθόντος Ιουνίου.

Η δίκη όρίσθη δια την 1)14 άρξαμένου μηνός Δεκεμβρίου. Αρμόζει να παρατηρήσωμεν, ότι ο Σιλβάνη, ως γραμματεύς του πρωθυπουργού άλλοτε Ρουδίνη δε ήκαμξεν ή διαφθορά του Ιταλικού τύπου, γνωρίζει κάλλιστα την μέθοδον των δημοσιογραφικών ψαλτικών. Αυτός είνεν ύπουργείον των Έσωτερικών; άλλ' ο άνερευθρίαστος αυτός άνθρωπος άπειλεί τώρα να δημοσιεύη άλληλογραφίαν μακράν, άνταλλαγείσιν μεταξύ αυτού του Ρουδίνη, του Λουζάτη και άλλων πολιτικών άνδρών, Τοιούτω τρόπω το έπιτευχθησόμενον φώς, ως λένουσιν οι «Καιροί» του Λονδίνου, θα φωτίση τά βάθη της Ρουδινικής διοικήσεως αλλά δέν θα προσθήη βέβαια ήθικήν ύπόληψιν εις τά πολιτικά ήθη των Ιταλών.

Η ΚΛΟΠΗ ΤΟΥ ΒΑΤΙΚΑΝΟΥ.— Έπό την πίεσιν της δημοσίας γνώμης το Βατικανόν άποφάσισε να καταγγείλη τους κλέπτας, οίτινες πρό τινων έβδομάδων

υπεξήρσαν τίτλους 350,000 φράγκων ἐκ τῶν Πιπικῶν χηματοφυλακίων. Ἡ Ἰταλικὴ ἀστυνομία ἀνεκάλυψεν, ὅρι τὸ πλεῖστον μέρος τῶν χρωματῶν τούτων εὐρίσκοντο ἐν τῇ κατοχῇ κληρικόφρονος δικηγόρου τῆς Γενούης. Ὁ δικηγόρος αὐτὸς συνελήφθη κατὰ πρῶτον καὶ ἔπειτα ἀπειλύθη ἢ δὲ ἀπόλυσις τοῦ ἡρμηνεύθη ὡς σύμπτωμα τοῦ πόθου τοῦ Βατικανοῦ νὰ ἀποκρύψῃ τὸ σκάνδαλον διὰ νὰ μὴ ἐκθέσῃ ἰσχυρὰ πρόσωπα ἀναμειγμένα εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς κλοπῆς. Ἐν τούτοις πρὸ τινῶν ἡμέρων ὁ Γενοβέζος δικηγόρος συνελήφθη ἐκ νέου, ὁ δὲ ταμίης τοῦ Βατικανοῦ, ὁ σεβασμιώτατος Κωνσταντῖνος Ρικάρδης ἐπέδωκε μῆνυσιν κατὰ τῶν κλεπτῶν εἰς τὴν Ἰταλικὴν δικαιοσύνην. Ἡ πράξις αὕτη ἀπὸ μέρους ἐκκλησιαστικοῦ, κατέχοντος ἐπιφανῆ ἐπίσημον θέσιν ἐν τῷ Βατικανῷ, ἀποτελεῖ σιωπηλὴν ἀντιγνώρισιν τῆς δικαιοδοσίας τῆς Ἰταλικῆς δικαιοσύνης ὑπὸ τοῦ Πάπα Λέοντος.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ ΔΟΛΟΦΟΝΩΝ.— Ἐν Γαλλίᾳ ὁ κ. Σατιλλόν, πρῶτον νομαρχιακὸς σύμβουλος καὶ βιομήχανος ἐπλήγη ἐπτάκις διὰ μαχαίρας ὑπὸ τινος τῶν ὑπηρετῶν του, ὅστις ἐκτελέσας τὸ κακούργημα ἀμέσως ἠτοκτόνησε. Τίς οἶδε ὅποια ὁ δυστυχὴς ἄνθρωπος μαρτύρια καὶ ποίας ταπεινώσεις ὑφίστατο.

ΑΥΞΗΣΙΣ ΓΑΛΛΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ.— Ἐδημοσιεύθη κατ' αὐτὰς ἐν τῇ «Ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι» τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως ὁ ψηφισθεὶς νόμος ὑπὸ τῶν Βουλῶν, ὁ χορηγῶν πίστωσιν 763,000,000 περίπου ὑπὲρ αὐξήσεως τοῦ Γαλλικοῦ πολεμικοῦ Ναυτικοῦ. Διὰ τῆς πιστώσεως ταύτης ἐντὸς ἑξ ἑτῶν θὰ ναυπηγηθῶσιν ἑξ θωρηκτὰ ἀτάξεως, πέντε θωρηκτὰ καταδρομικὰ ἀτάξεως, εἴκοσι τέσσαρα ἀντιναρκοβόλα, ἑκατὸν δέκα ναρκοβόλα καὶ τεσσαράκοντα τίσσασα ὑποβρύχια.

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΣ ΕἰΝ ΜΕΚΚΑ.— Ἡ τουρκικὴ κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ κατασκευάσῃ αὕτη ἡ ἰδίᾳ σιδηροδρομικὴ γραμμὴν συνδέουσαν τὴν ἐν Συρίᾳ πόλιν Δαμασκὸν μετὰ τῆς ἐν Ἀραβίᾳ ἱερᾶς πόλεως Μεκκας. Παρήγγειλεν ἤδη πρὸς τοῦτο σιδηρᾶς τροχιάς 10,000 τόνων ἐν Βελγικῇ καὶ προὐκήρυξε δημοπρασίαν διὰ τὴν κατασκευὴν τριῶν σιδηροδρομικῶν ἀτμομηχανῶν. Ἡ γραμμὴ αὕτη θὰ συνδεθῇ μετὰ τῆς γραμμῆς Κωνσταντινουπόλεως.

ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΕΝ ΘΑΛΑΣΣῃ.— Εἰς Ὀδησὸν διεβιάσθησαν αἱ λεπτομέρειαι τρομεροῦ δυστυχήματος, συμβάντος ἐν τῇ Μαύρῃ θαλάσῃ, ἐξ οὗ ἀπώλοντο 30 ἄνθρωποι. Πρὸ τινῶν ἡμερῶν 40 Μουσουλμάνοι τοῦ Καυκάσου ποθοῦντες νὰ μεταναστεύσωσιν εἰς Τουρκίαν χωρὶς νὰ ἐπιθεωρήσωσι τὰ διαβατήριά των αἱ ἀρχαί, ἐναύλωσαν λέμβον τινὰ ἐν Σουρούκ, διὰ νὰ μεταφέρῃ αὐτοὺς εἰς Τουρκίαν ἔδαφος. Ἡ μεγάλη λέμβος ἀνεπέτασε τὰ ἱστία ἐν ὄρα κακοῦ καιροῦ καὶ μετ' ὀλίγον προσεβλήθη ὑπὸ φοβερᾶς τρικυμίας. Ὁ πνικὸς κατέλαβε τοὺς ἐπιβάτας, βλέποντας τὴν λέμβον διαρρέουσαν πάντοτε. Διεδραματίσθη τότε σκηνὴ φρικαλέα· τὰ παιδιὰ ἐρρίφθησαν εἰς τὴν θάλασσαν διὰ νὰ ἐλαφρωθῇ τὸ πλοίαριον, ἔπειτα δὲ αἱ γυναῖκες, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄνδρες δὲν ἐβράδυναν κατόπιν νὰ ἀναρπαγῶσιν ὑπὸ τῶν κυμάτων. Οὕτω δὲ ἐκ τῶν 60 προσώπων μόνον εἰς μικρὸς καῖς, ὅστις προσεκολλήθη εἰς τὸ ἱστίον ἐπέζησε καὶ διηγῆθη τὰς λεπτομερείας αὐτῆς τῆς φοβερᾶς τραγωδίας.

ΕΝ Τῇ ΔΙΑΙΤῇ ΤΗΣ ΚΡΟΑΤΙΑΣ.— Σοβαραὶ παραχαί παρήχθησαν ἐν τῇ Δικίτῃ τῆς Κροατίας. Βιαιοπαθῆς συζήτησις ἠγέρθη μετὰ τῶν κυβερνητικῶν καὶ τῶν ἀντιπολιτευομένων, ἐκ τῶν λόγων δὲ δὲν ἐβράδυναν

νὰ καταλήξωσιν εἰς τοὺς γρόνθους καὶ ἐπῆλθε φοβερὰ συμπλοκή. Οἱ ὑλοπίνακες συνετρίβησαν τὰ πικραπέτασμα ἀνεσπάσθησαν, τὰ ἐπιπλα κατεστράφησαν καὶ τὰ βιβλία τὰ περιέχοντα τοὺς κοινοβουλευτικούς κανονισμοὺς μετεβλήθησαν εἰς τεμάχια. Ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν μάχη ἐκ τοῦ συστάδην ἐγένετο. Τὸ αἷμα ἔρρευσε καὶ οἱ βραχίονες ἐθραύσθησαν, εἰς δὲ βουλευτῆς ἀπώλεσε τὸν ἕνα τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἄλλος ἐν τῶν ὀπίων. Ἐπὶ τέλους πολλοὶ ὑπουργικοὶ ἐξῆρχον ρεβόλβερ, καὶ ἠπειλήσθησαν νὰ πυροβολήσωσι κατὰ τῶν βουλευτῶν τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ἡ ἀπειλὴ δὲ αὕτη κατεπράυνε τὴν συνάθροισιν τῶν μηχανικῶν. Μετὰ ταῦτα ἀνέστυχαν τοὺς τραυματίας καὶ ἐπέθηκον εἰς τὰς πληγὰς των τὰ πρῶτα καταπλάσματα, ὁ δὲ πρόεδρος ἔσπευσε συγχρόνως νὰ κενώσῃ τὴν αἴθουσαν τῶν συνεδριάσεων.

ΜΑΘΟΥΣΑΛΑΣ 108 ΕΤΩΝ.— Ἐν τῇ γαλλικῇ ἐπαύλει Γαβρεσπὲν κατοικεῖ γέρον σεβάσμιος καλούμενος Κλανδιέρ, ὅστις διακνύει τῶρα τὸ 108 ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ ἔχει ἄριστα τὴν ὑγείαν σωματικῶς καὶ πνευματικῶς.

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΡΟΣΒΕΡΥ.— Ὁ λόγος ὃν ἀπήγγειλεν ὁ λόρδος Ρόσπερυ ἐν Γλασκώβῃ κατὰ τὴν ἐγκατάστασιν του ὡς πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου περιστράφη εἰς τὸ ζήτημα τοῦ Βρεττανικοῦ κράτους.

«Πρὸ 50 ἐτῶν, εἶπεν ὁ κόσμος ἔμεινε ἀργὸς καθ' ὃν χρόνον οἱ ἄγγλοι ἀνεκάλυπτον καὶ προσήρτων τὰς ἀγρίας χώρας. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην αἱ ξένοι χῶραι εἶχον τὴν συνήθειαν συνήθειαν νὰ διακωμωδῶσι τὸ ἐμπόριον· σήμερον ἀπ' ἐναντίας ἀπαντα τὰ ἔθνη θέλουσι νὰ γίνωσιν ἐμπορικὰ καὶ βιομηχανικά, ἐμφισθητοῦσι δὲ καὶ διαγωνίζονται διὰ πᾶν χιλιόμετρον ἀδεδεσπότη γῆς. Ὁ λόρδος Ρόσπερυ πιστεύει, ὅτι ὁ εἰκοστὸς αἰὼν θὰ εἶνε περίοδος διεθνοῦς συναγωνισμοῦ λίαν ζωηροῦ, σχεδὸν λυσσώδους. Αὐτὸς δὲ ὁ συναγωνισμὸς θὰ ἀναπτυχθῇ μᾶλλον ἐν ταῖς τέχναις τῆς εἰρήνης ἢ ἐν ταῖς τέχναις τοῦ πολέμου. Ἐπομένως οἱ ἄγγλοι ὑποχρεοῦνται νὰ ἐμπνέωνται ὑπὸ μείζονος πρακτικοῦ πνεύματος ὡς πολεμισταὶ δέ, ὡς ἔμποροι καὶ ὡς πολιτευταὶ πρέπει νὰ τελειοποιηθῶσι μέχρις ὑπεροχῆς. Ὁ λόρδος Ρόσπερυ κατόπιν ἠρώτησεν ἂν ἡ ἐκπαίδευσις τῶν μεγάλων δημοσίων σχολείων ἐν Ἀγγλίᾳ χορηγεῖ εἰς τὴν νέαν γενεάν τὰ ἀναγκαῖα προτερήματα, ὅπως ἀνταγωνισθῶσι κατὰ φοβερῶν ἀντιπάλων. «Γνωρίζω καλῶς, εἶπεν, ὅτι ἐν Ὁξφόρδῃ καὶ ἐν Κανταβριγίᾳ ἐξακολουθοῦσι σπουδάζοντες βαθέως τὴν Ἑλληνικὴν καὶ τὴν Λατινικὴν. Αἰσθάνομαι μέγαν σεβασμὸν πρὸς τὴν Λατινικὴν γραμματικὴν καὶ οὐδὲν λέγω περὶ αὐτῆς· ἀλλὰ ἡ ἑλληνικὴ μοῦ φαίνεται ἀπολύτως ἀνωφελὴς εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ ἡμετέρου Κράτους. Ἐκπαίδευσις μᾶλλον πρακτικὴ εἶναι ἀναπόφευκτος, ἡ ἐθνικὴ ἡμῶν ἄγνοια τῶν ξένων γλωσσῶν ἀνεδείχθη δι' ἡμᾶς σχεδὸν ἐμπορικὴ καταστροφή.»

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ 1901 Κ. ΣΚΟΚΚΟΥ

Τὸ μοναδικὸν ἡμερολόγιον τοῦ κ. Σκόκκου, καλλιτεχνικώτατον, κομψότατον, σπαρταριστόν, ὅπως πάντοτε ἐξεδόθη καὶ ἐφέτος. Ὁ κ. Σκόκκος ὡς ἐκδότης εἶνε πλέον εἰδικότης ἀναμφισβήτητος καὶ λόγῳ πείρας καὶ μορφώσεως. Πρώτην φοράν βλέπομεν ἔκδοσιν τὴν καλλιτεχνικὴν καὶ πικνοτυπωμένην, ὁλόκληρος σχεδὸν μὲ στοιχεῖα τῶν 8 καὶ 9. Ἄλλη ἔκδοσις διπλασίου ὄγκου ἤθελε περιέχει ὀλιγωτέραν ὕλην. Τὸ ἡμερολόγιον τοῦ κ. Σκόκκου ἀξίζει νὰ γίνῃ ὡς ἐγκόλιον καὶ τροφή πάσης ἑλληνικῆς οἰκογενείας.

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου ΚΤΕΝΑ ὁδὸς Κομμουνιστοῦ,